

Foredrag om elgforvaltning og fordelene med å ha store okser i en elgbestand

Foredrag Gjerstad Viltlag 14.02.2023

Jo Inge Breisjøberget

Jo Inge Breisjøberget

- ✓ Solung, gift, fire barn, fire jakthunder
- ✓ Doktorgrad fra Høgskolen i Innlandet, avd. Evenstad - rypeforvaltning
- ✓ Langt på vei inhabil: oppfødd på æljkjøtt.
- ✓ Research: jakter elg, forvalter elg, leier elgjakt, leier ut elgjakt osv.

© Jo Inge Breisjøberget

Opplegg for kveldens foredrag

To innlegg på 45 min. + spørsmål

- Del I om betydningen av store elgokser i en bestand
- Del II om elgjakt og forvaltning i Gjerstad

Oppsummering

Vilje til endring?

- ✓ Beitetrykket har ØKT fra 2017 til i dag
- ✓ Kondisjonen har gått NED i samme periode
- ✓ IKKE mulig å bedre kondisjonen samtidig som bestanden og beitepresset øker
- ✓ ØKT hogstkvantum gir mer beite
- ✓ Flerartsforvaltning? Hjort - elg

Naturkrise – Arealendringer – Anvendt økologi

Elgforvaltning på villspor?

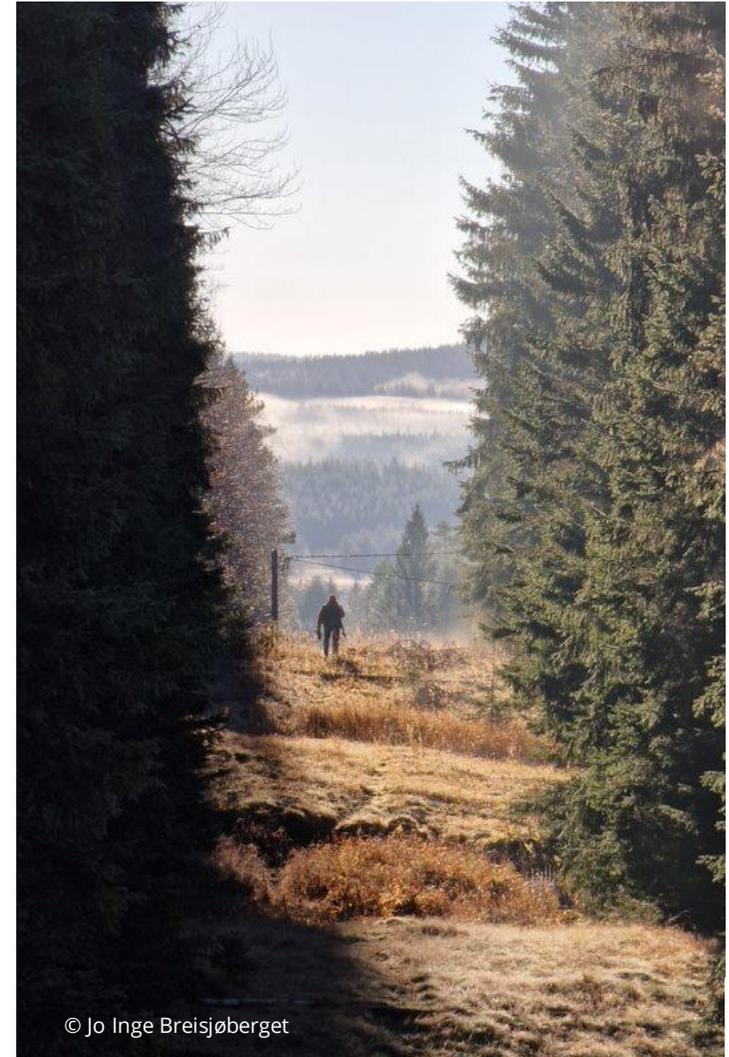
- ✓ Mye elg over tid – slitte beiter - lave vekter – lavere produktivitet – mangler voksne okser
- ✓ Beitegrunnlag? ROS?
- ✓ Trekkelg
- ✓ Påkjørsler – tog og veg (3-4 elg/dag)

Elgforvaltning på villspor?

- ✓ Flerartsforvaltning?
- ✓ Leveområdeforvaltning?
- ✓ Elgen en klimavarsler?

Elgforvaltning på villspor?

- ✓ Lavere slaktevekter – årsak?
- ✓ Synkende produktivitet – årsak?
- ✓ Få voksne okser – årsak?

- ✓ Vi må ha mer fokus på hva som skal være igjen! – »Har att einn kælv«
- ✓ KVALITET før KVANTITET – tenk fjøs!
- ✓ Hvor mange vinterfôra elg er det plass til?

Jegerne vil ha slike!

Men nøyer seg med å skyte slike!

© Jo Inge Breisjøberget

Topp 50 elggevir i Norge

- ✓ Alt var bedre før?
- ✓ Fullt mulig å få store okser i «taigaen» – barskogsbeltet
- ✓ Hvorfor kommer det inn rekordokser fra Folldal/Dovre?

2020 TOPP 50 - ELGGEVIR

Eier:	Fellingssted:	Fellingsdato/år:	Vekt:	Målingsår:	Poeng:
1 Geir Stenseth	Stor-Elvdal	2000	320	2001	375,15
2 Henry Gaundal	Snåsa	1955	355	1987	373,30
3 Zoologisk Museum, Oslo		1890		1997	371,20
4 Thorbjørn Møllevik	Fosnes	1986	360	1987	356,30
5 Henry Gaundal	Snåsa	1960	360	1984	353,00
6 Henry Glomstad	Stor-Elvdal	1978	272	1980	349,80
7 Johan Getz	Verdal	1890		1987	348,00
8 Ivar Olsen	Karasjok	2006		2007	347,00
9 Håvard Furulund	Lierne	2004	326	2005	346,90
10 Knut Hålien	Vestre Slidre	1990	250	1997	346,60
11 Stein Mellomstuen	Stor-Elvdal	1988	230	1990	346,20
12 Vemund Stigen	Oppland	2005	340	2009	344,72
13 Øystein Dybdesland	Mandal	1989	276	1990	343,80
14 Bernt Hellesø	Vikna	13.10.2012	238	21.03.2013	343,50
15 Sigurd Nordaunet	Vikna	år 2009	319	16.02.2010	342,20
16 Erlend Aspelund Ellingsen	Nyvik, Røyrvik	28.09.2019	330	16.11.2019	341,00
17 Steinar Aufles	Brønnøy	1988	269	1989	340,50
18 Johannes Marken	Meråker	02.11.2010	271	02.03.2011	340,10
19 Konrad Haugen	Øyer	1956		1982	339,50
20 Johan K. Frølich	Hurdal	1960	272	1967	339,00

Fordeler med store okser i en elgbestand

- ✓ Kamp om kuene – kan velge partner
- ✓ De «beste» oksene får spredd sine gener
- ✓ Kuene kommer tidligere i brunst - synkronisering

© Jo Inge Brøisjøberget

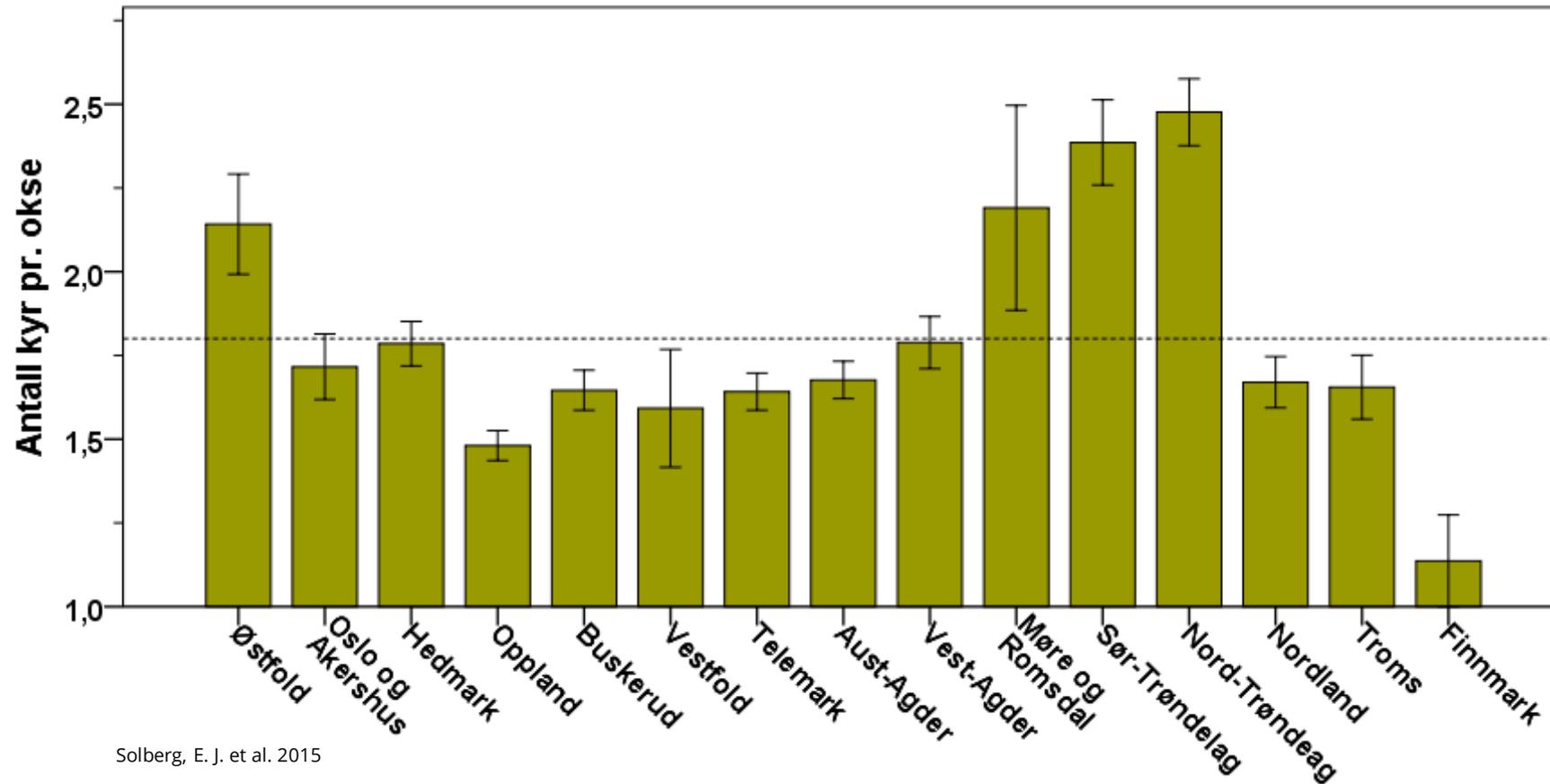
Fordeler med store okser i en elgbestand

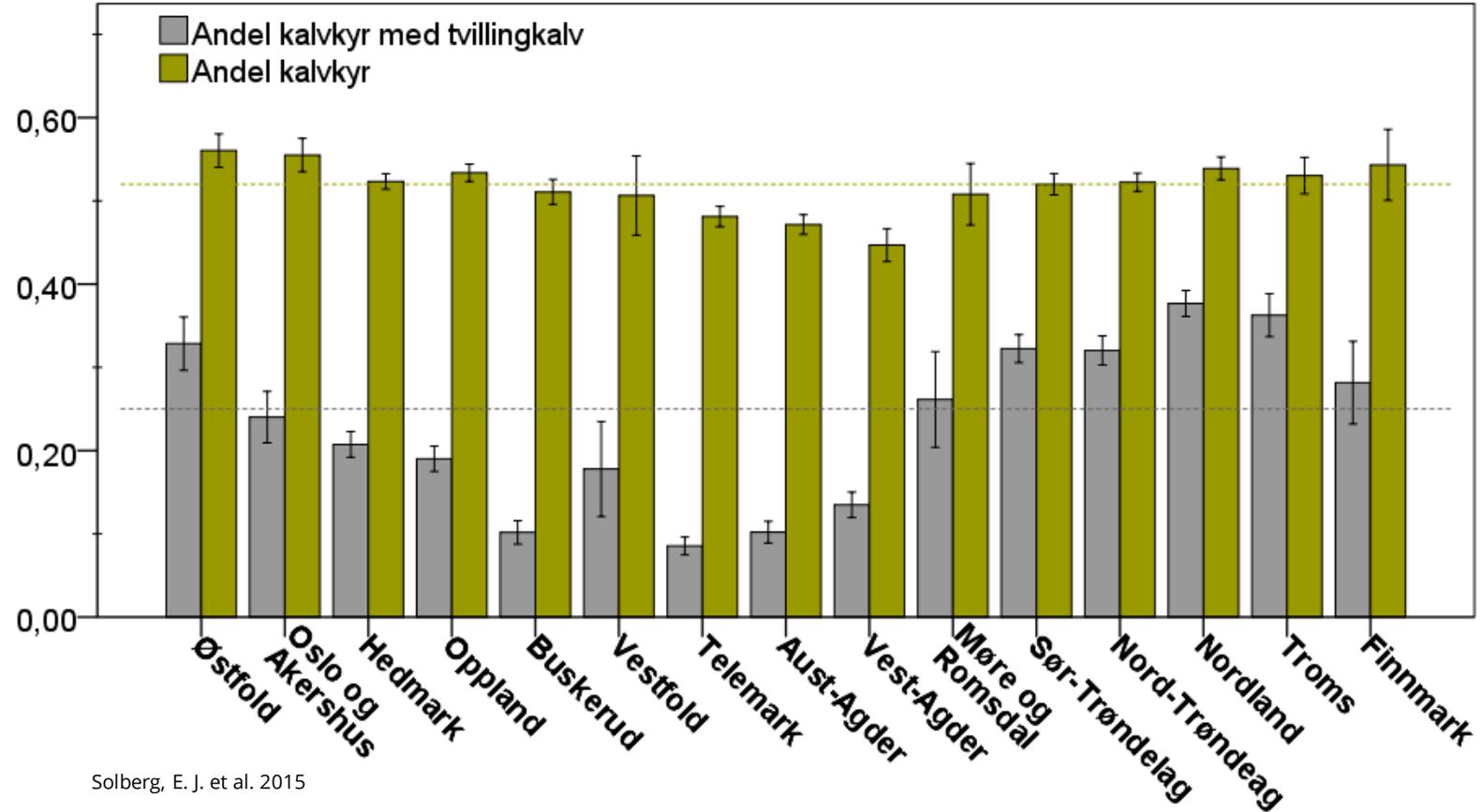
- ✓ Tidlig fødte kalver blir «vinnere»
- ✓ Kuer i god kondisjon som blir parret av den rette oksen, får flere hannkalver
- ✓ Kvalitet istedenfor kvantitet – genetisk variasjon

Skjeve kjønnsrater – ku/okseforhold

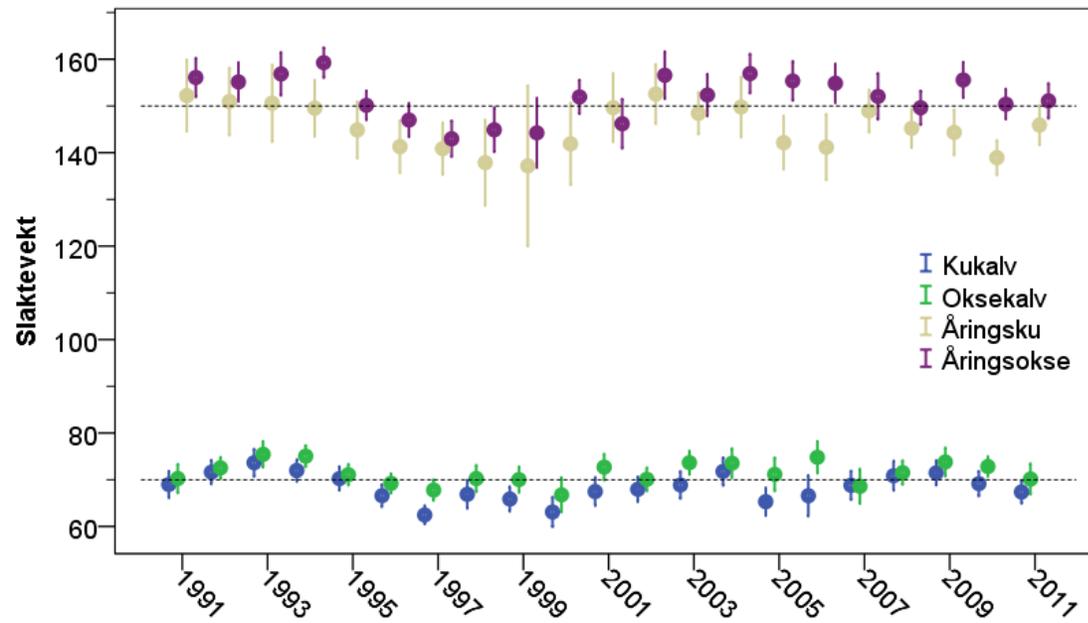
Produktiviteten synker

Solberg, E. J. et al. 2015

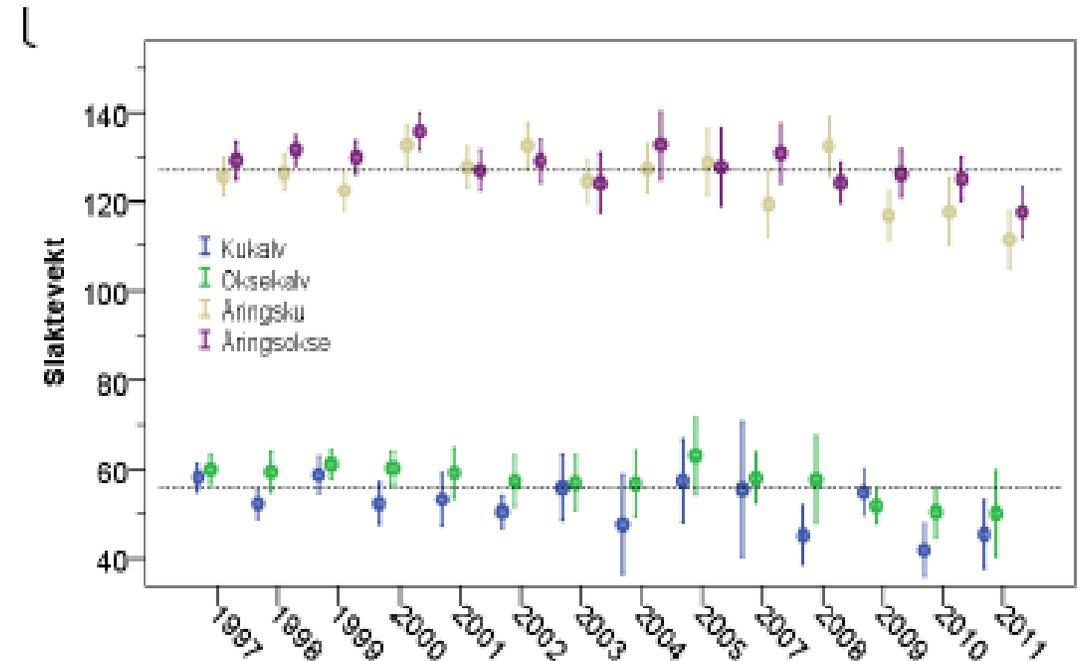
Synkende slakteveker åring og kalv

Troms

Solberg, E. J. et al. 2012

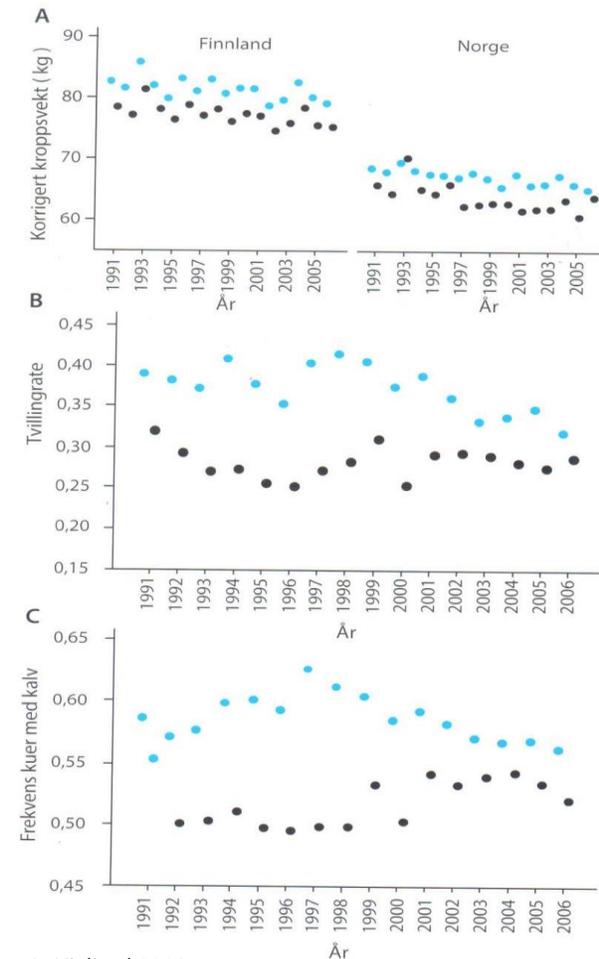
Vest-Agder

Solberg, E. J. et al. 2012

Synkende slaktevevter åring og kalv

- ✓ Hvorfor klarer finnene det?
- ✓ Geografiske forskjeller?
- ✓ Genetikk?
- ✓ Bedre beiter, mindre fjell, halv tetthet! 100.000/50.000

O. Hjeljord 2008

Beitetrykk

Forhøster?

Vinterbeite – trekkelg

© Jon M Arnemo/GRENSEVILT

Hva kan vi gjøre noe med?

- ✓ Er det mulig å snu negative trender? JA!
- ✓ Kan vi få flere store okser? JA!
- ✓ Samarbeide over store arealer
- ✓ Skyte nok og riktig elg, en elgokse kan dø bare en gang...

Hva kan vi IKKE gjøre noe med?

- ✓ Tro, tvil, følelser og grått hår...
- ✓ «På laget vårt gjør vi slik....»
- ✓ Allmenningens tragedie: «hvis ikke jeg skyter denne oxen så gjør naboen det».
- ✓ Eiendomsstrukturen

Utfordringer

- ✓ Enkeltgrunneiere for små til å gjøre en forskjell
- ✓ Vilje til å gjøre en forskjell?
- ✓ Kunnskapshull, mindre forskning på elg om dagen
- ✓ Kommunale målsettinger? Oppfølging?
- ✓ Ulv og elg
- ✓ «Avindsjuka»

Mer målrettet innsats?

- ✓ Samarbeide over valdgrenser/regioner/land
- ✓ Presisjon i bestandsplanleggingen
- ✓ Rette opp skjeve kjønnsrater
- ✓ Hellige kuer? Ku/kvige
- ✓ Skyte mer kalv?
- ✓ Spare mellomokser? Skyte færre okser?
- ✓ Tenk helhetlig og langsiktig

- ✓ Kommunale målsettinger?

Nytter det?

Eksempel fra ÅSNES:

- ✓ 105 okser felt siste 10 år med kjent alder
- ✓ 33 okser var 5 år eller eldre (31 %)
- ✓ 10 okser var 8 år eller eldre (10 %)

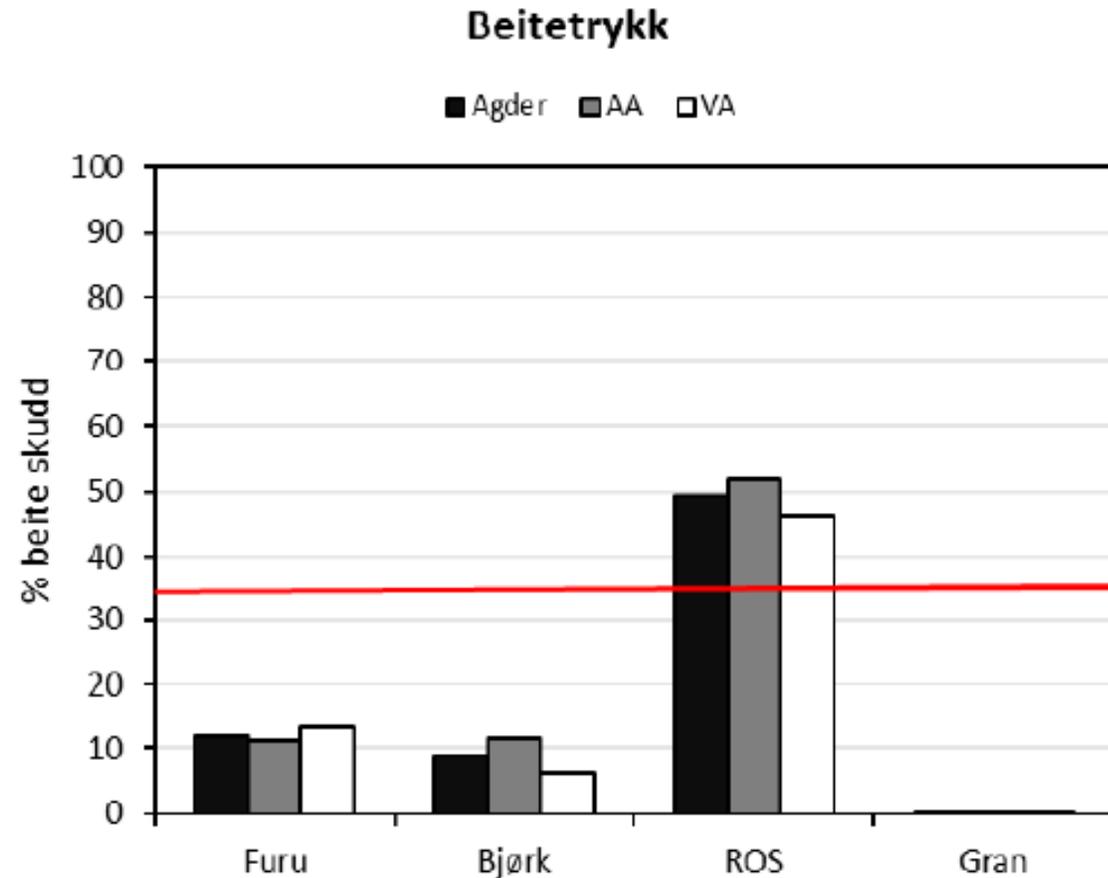
STJØRDAL:

- ✓ 253 okser felt siste 10 år med kjent alder
- ✓ 45 okser var 5 år eller eldre (18 %)
- ✓ 11 okser var 8 år eller eldre (4 %)

Over til Gjerstad

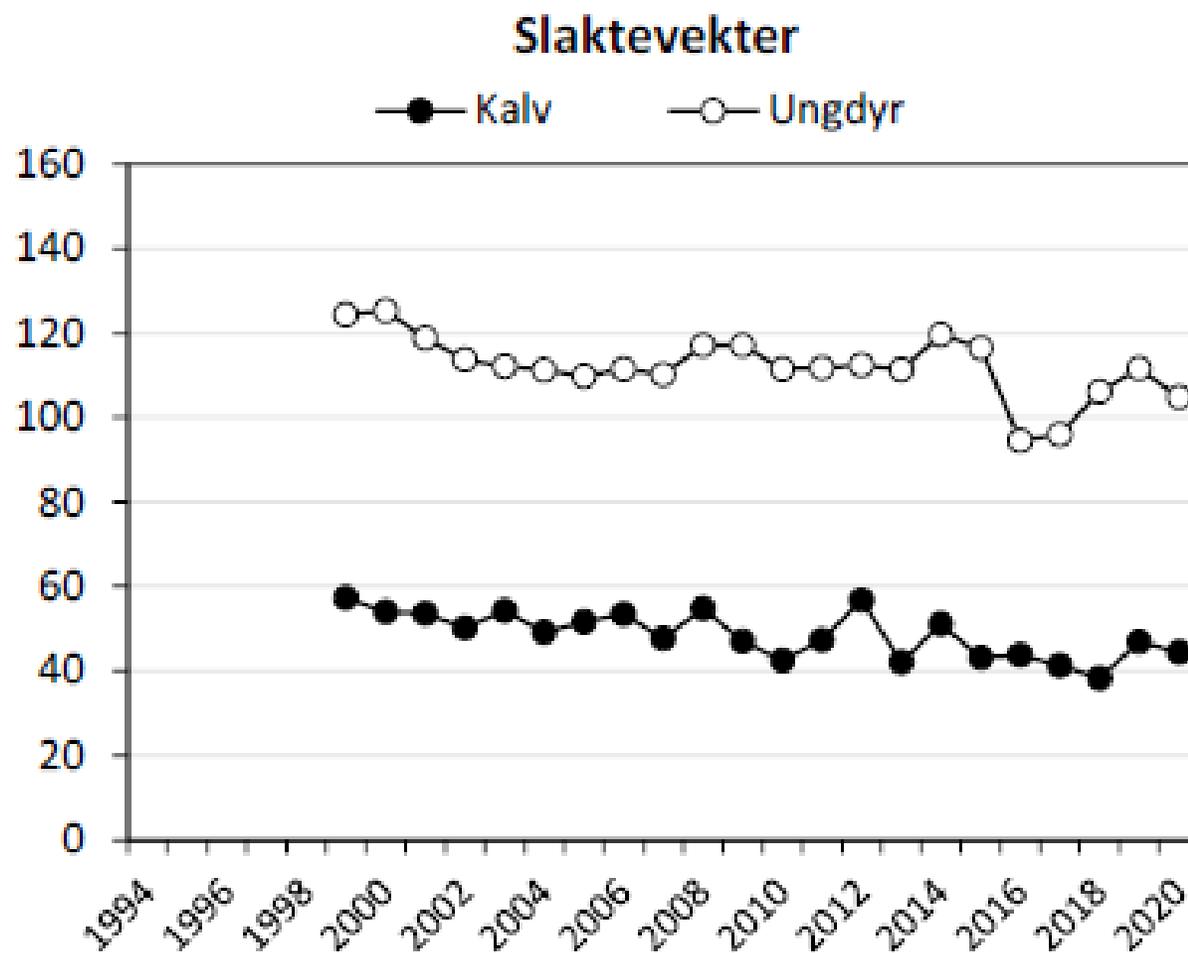
- ✓ Beitetrykk/ROS
- ✓ Kalvevekker/ungdyrvekker
- ✓ Vekter voksne dyr
- ✓ Kjønnssrate
- ✓ Produktivitet
- ✓ Klimaeffekt?

- ✓ Vilje til endring?

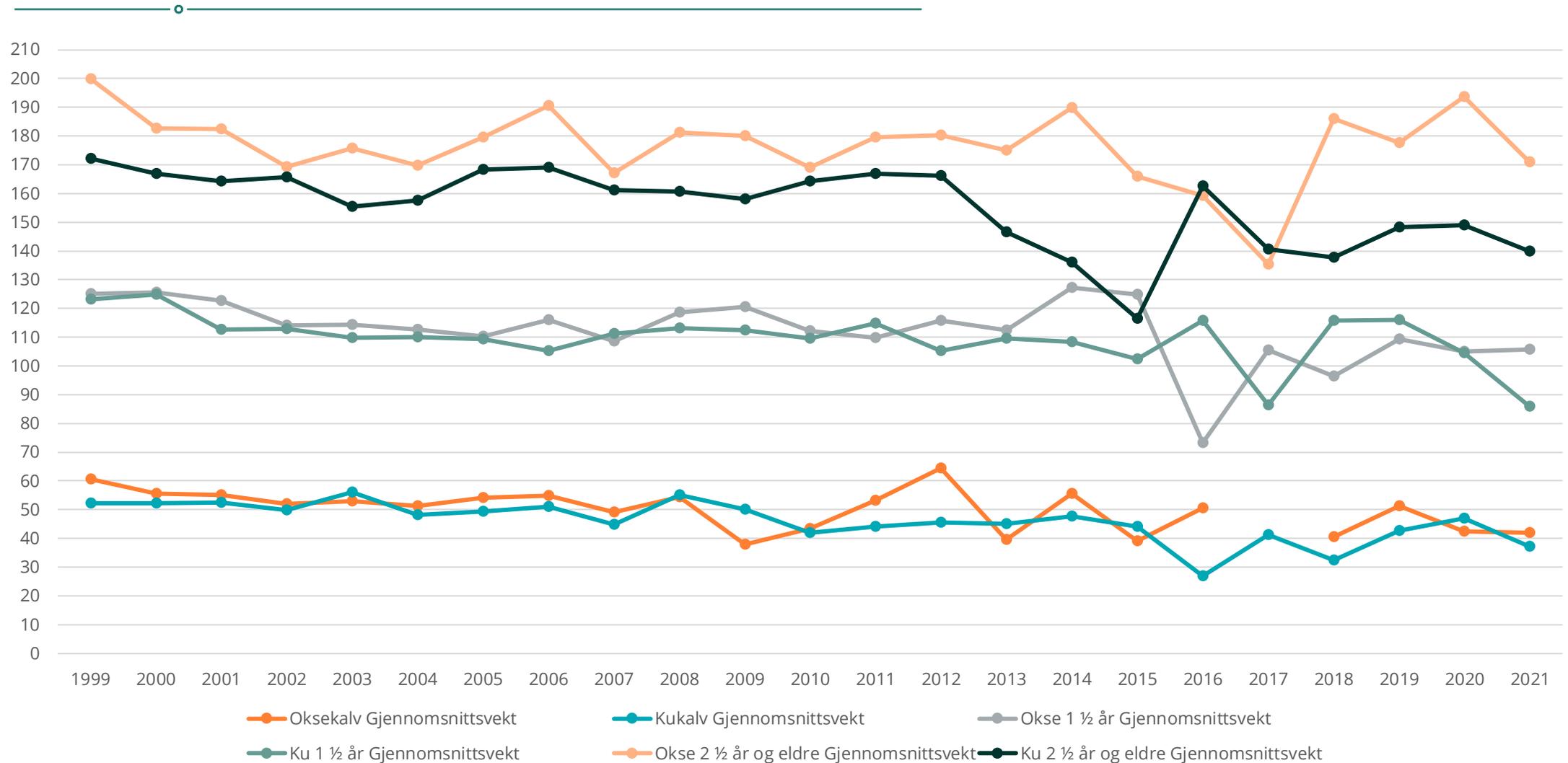
Beitetrykk

Kommune	Tilstand beitetrykk 2017	2021							Andel bestand der 1 eller flere arter var overbeita (%)	Tilstand beitetrykk 2021	Anbefalt utvikling i elgtetthet	Kortsiktig fremtidig uttak bør
		Møkk (pr daa)	Beitetrykk Furu (%)	Beitetrykk Bjørk (%)	Beitetrykk ROS (%)	Beitetrykk Eik (%)	Beitetrykk gran (%)					
Arendal	-	9	17	10	61	60	0,0	100	Moderat overbeite	Reduksjon	Øke	
Birkenes	-	3	5	10	58	54	0,6	81	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Bygland	-	12	27	14	65	100	0,2	100	Moderat overbeite	Reduksjon	Øke	
Bykle	-	1	0	17	48	-	1,0	40	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Evje og Hornnes	-	5	8	9	75	45	0,8	92	Moderat overbeite	Reduksjon	Øke	
Farsund	Bærekraftig	2	13	1	31	35	0,2	70	Bærekraftig	Stabilisere	Opprettholdes	
Flekkefjord	Nær bærekraftig	<1	8	3	45	18	0,3	59	Nær bærekraftig	Svak reduksjon	Øke	
Froland	-	1	8	16	47	65	0,1	85	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Gjerstad	-	16	12	12	47	59	0,0	78	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Grimstad	-	1	4	9	53	50	0,0	93	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Hægebostad	Moderat overbeite	3	15	8	44	16	0,6	80	Nær bærekraftig	Svak reduksjon	Økes forsiktig	
Iveland	-	3	4	10	60	0	0,0	87	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Kristiansand	Bærekraftig	10	17	9	45	43	0,1	74	Nær bærekraftig	Svak reduksjon	Økes noe	
Kvinesdal	Nær bærekraftig	1	22	6	43	22	0,0	75	Nær bærekraftig	Svak reduksjon	Økes forsiktig	
Lillesand	-	2	14	11	49	58	0,2	80	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Lindesnes	Nær bærekraftig	6	15	5	52	49	0,1	79	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Lyngdal	Nær bærekraftig	3	15	4	44	22	0,1	70	Nær bærekraftig	Svak reduksjon	Økes noe	
Risor	-	10	25	12	25	54	0,1	53	Bærekraftig	Stabilisere	Opprettholdes	
Sirdal	Moderat overbeite	4	13	6	56	100	0,6	85	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Øke	
Tvedestrand	-	6	28	10	27	51	0,0	60	Bærekraftig	Svak reduksjon	Økes forsiktig	
Valle	-	4	10	10	77	-	0,2	80	Moderat overbeite	Reduksjon	Øke	
Vegårshei	-	4	9	10	36	53	0,0	77	Nær bærekraftig	Svak reduksjon	Økes noe	
Vennesla	Nær bærekraftig	7	9	13	48	64	0,0	73	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Åmli	-	6	11	14	55	71	0,1	74	Moderat overbeite	Reduksjon	Øke	
Åseral	Nær bærekraftig	<1	2	6	24	0	0,5	33	Bærekraftig	Stabilisere	Opprettholdes	
Aust-Agder	-	6	11	11	52	56	0,2	81	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Vest-Agder	Nær bærekraftig	4	14	6	46	43	0,1	72	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	
Agder	-	5	12	9	49	54	0,2	77	Moderat overbeite	Svak reduksjon	Økes noe	

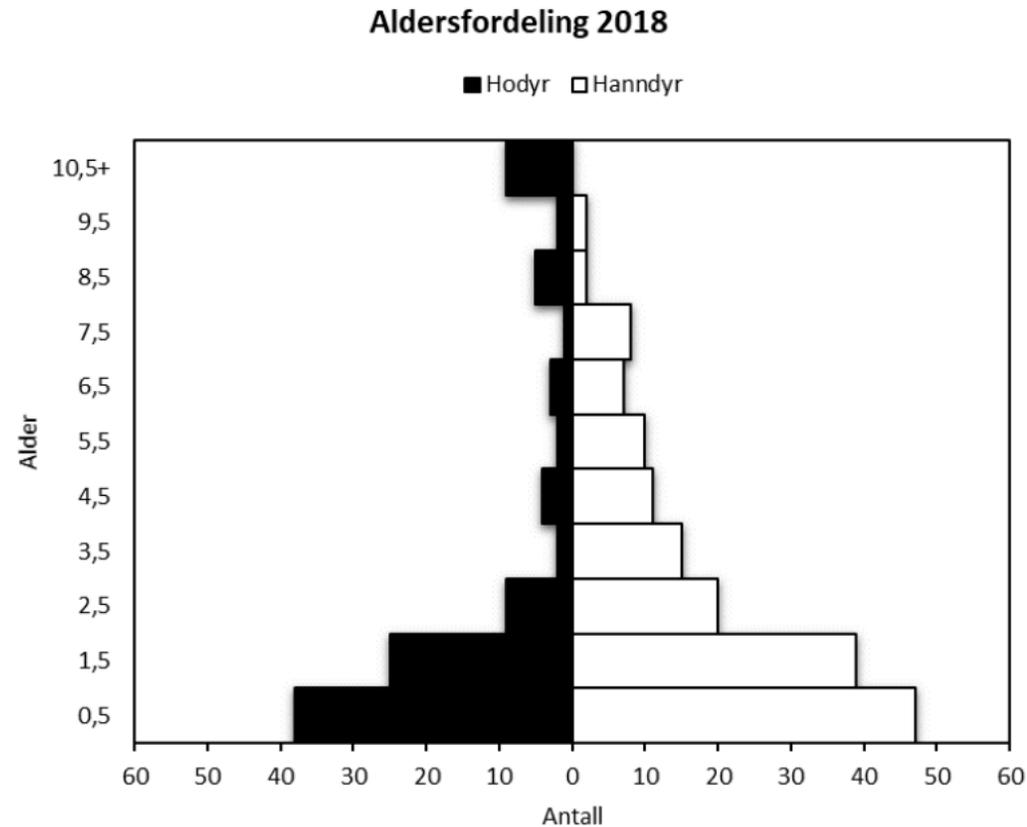
Slakteveker – kalv og ungdyr

Slakteveker – per dyrekategori 1999-2021

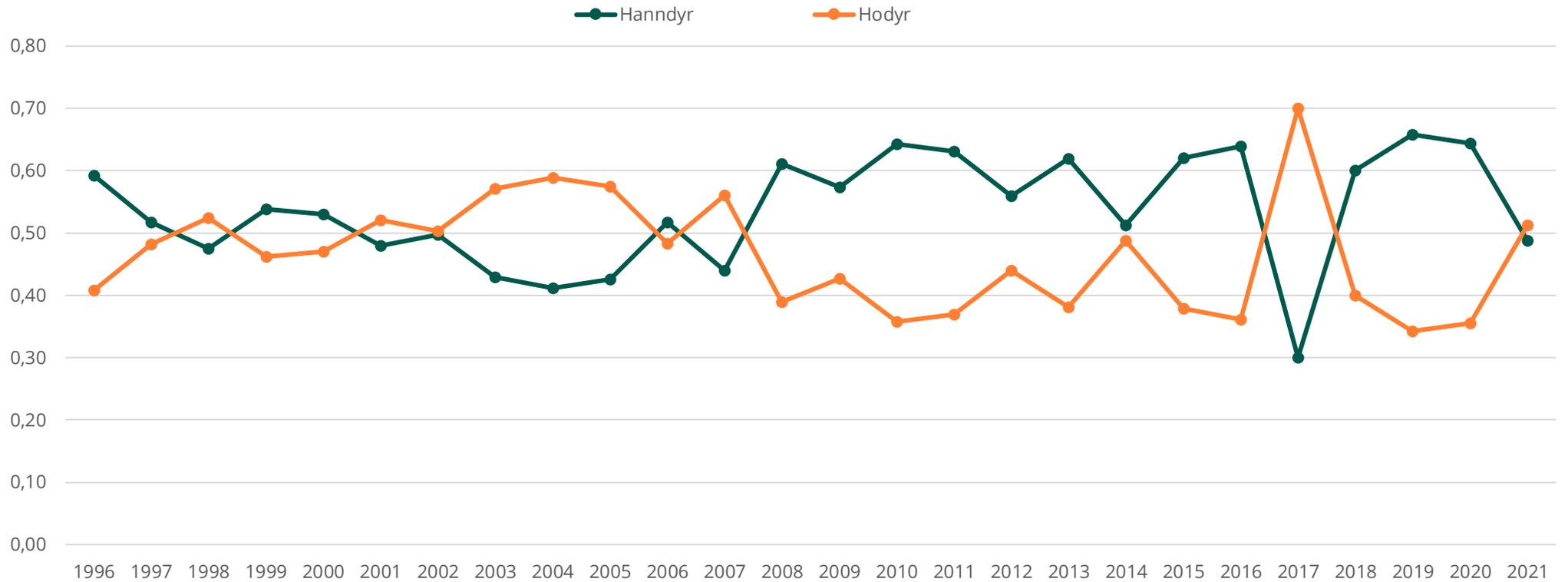

Aldersfordeling - et typisk bilde

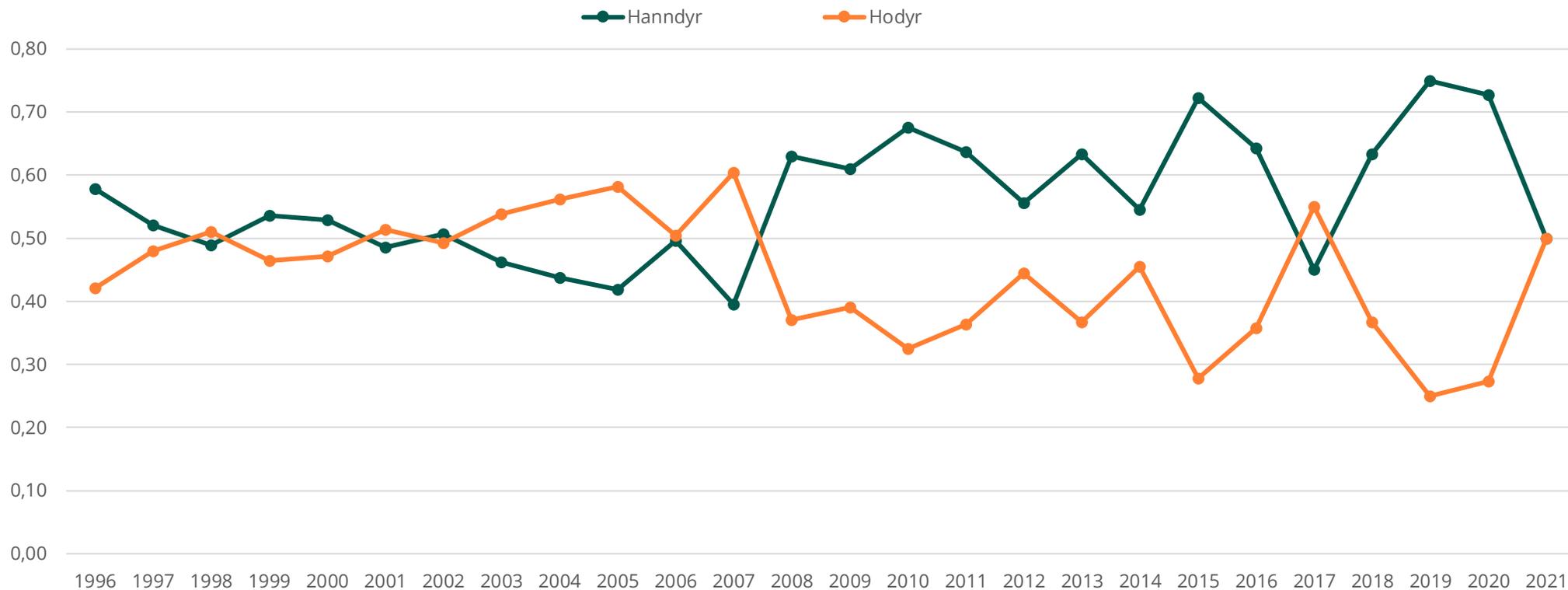

Figur 1. *Alderspyramide over aldersbestemte elg fra mottatte tannkonvolutter i Ringerike i 2018, fordelt på kjønn (x-akse) og aldersklasse (y-akse). Antall kalv hentet fra www.hjorteviltregisteret.no.*

Skjev kjønnsrate (inkludert kalver)

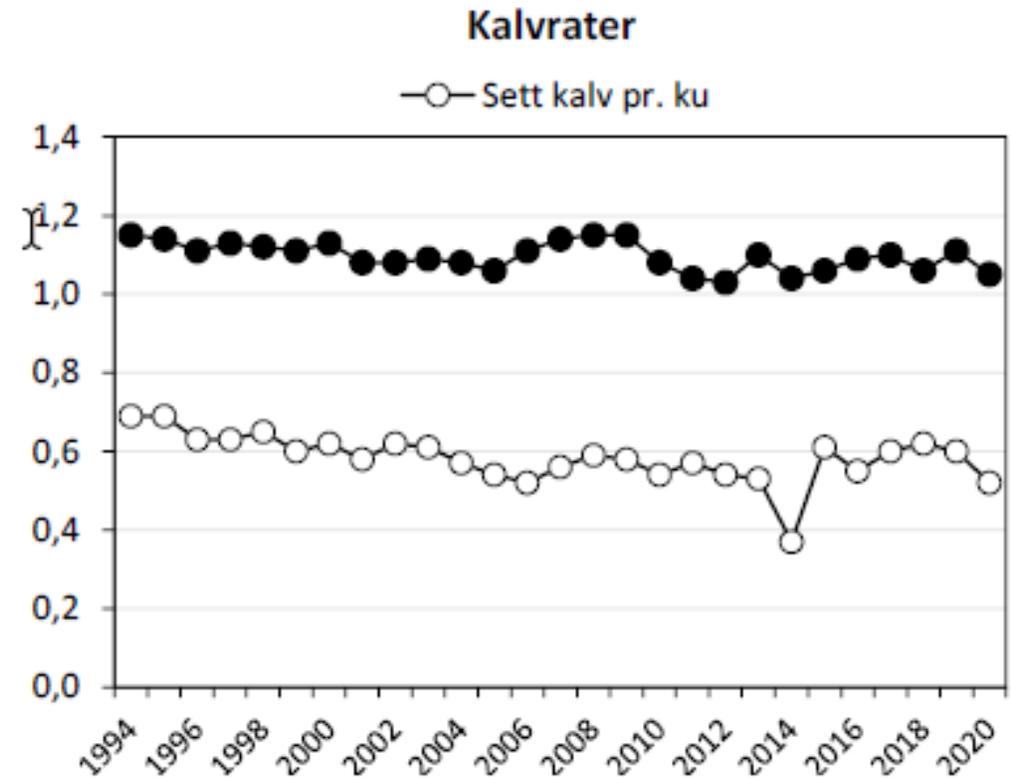

Skjev kjønnsrate (uten kalver)

Produktivitet

- ✓ I 2020 var observerte kalve- og tvillingrate på hhv. 0,52 og 1,05 mens snittvekter på kalv og ungdyr var 44 og 105 kg.
- ✓ Bestandskondisjonen må betegnes som lav

Målsetting 2012-2014

- ✓ *Bestanden bør økes noe, til et nivå som er bærekraftig utifra beiteressursen*
- ✓ *Kvaliteten på stammen bør være så god at kalv pr. kalveku over noen år i snitt bør være høyere enn 1,2.*
- ✓ *Ku pr. okse bør være mellom 1,5 og 2,0.*

BESTANDSPLAN

2012 - 2014

**FORVALTNINGSOMRÅDE
GJERSTAD VILTLAG
ELG**

Målsetting 2015-2019 (-2020)

- ✓ *Vi mener at det er vår oppgave å stabilisere og øke elgbestanden.*
- ✓ *En vil videre søke å ha en forvaltning basert på produksjonsgrunnlaget i området.*
- ✓ *Kondisjon i form av slaktevekter og kalverater har vist svak nedgang.*
- ✓ *«Belønne» uttak av skrapdyr*
- ✓ *Spare voksne okser (> 10 spir)*

BESTANDSPLAN

2015 - 2019

FORVALTNINGSOMRÅDE
GJERSTAD VILTLAG
ELG

Utarbeidet av : Gjerstad Viltlag , revidert 2017

Målsetting mot uttak 2015-2019 (2020)

	Mål	Uttak
Sum kalv	20 %	30 %
Sum 1,5-år	48 %	25 %
Eldre okser	16 %	27 %
Eldre ku	16 %	11 %
Ku/okse	1:1,5-2,5	1:1,5
Kalv per ku	> 0,6	0,58
Hanndyrandel	> 50%	59 %
Årlig avskyting	100 dyr	38 dyr

BESTANDSPLAN

2015 - 2019

FORVALTNINGSOMRÅDE
GJERSTAD VILTLAG
ELG

Utarbeidet av : Gjerstad Viltlag , revidert 2017

Målsetting 2021-2023

	Mål
Sum kalv	20 %
Sum 1,5-år	48 %
Eldre okser	16 %
Eldre ku	16 %
Ku/okse	1:1,5-2,5
Kalv per ku	> 0,6
Hanndyrandel	min. 50 %
Årlig avskyting	100 dyr
Tildeling	50-55 dyr

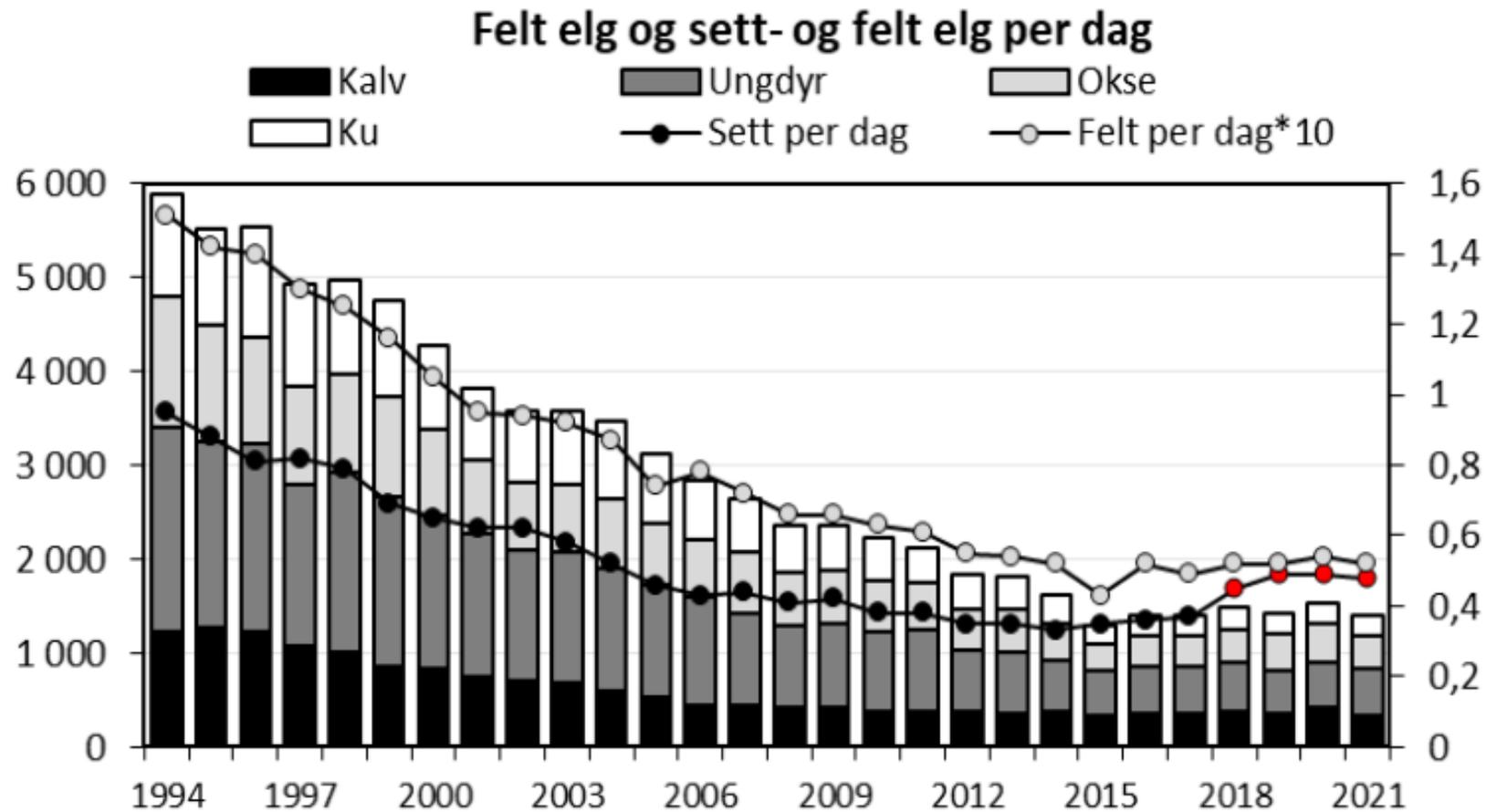
BESTANDSPLAN

2021 - 2023

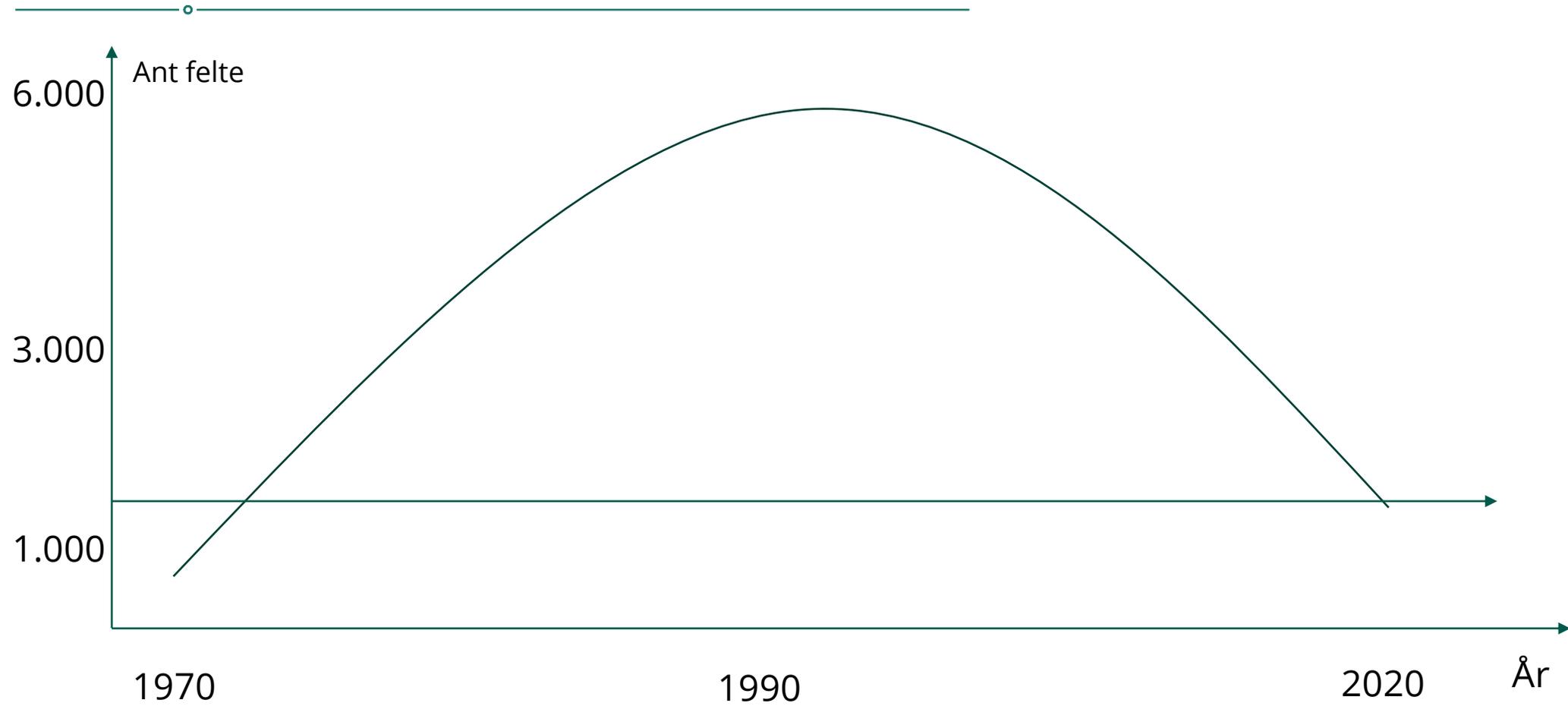
FORVALTNINGSOMRÅDE
GJERSTAD VILTLAG
ELG

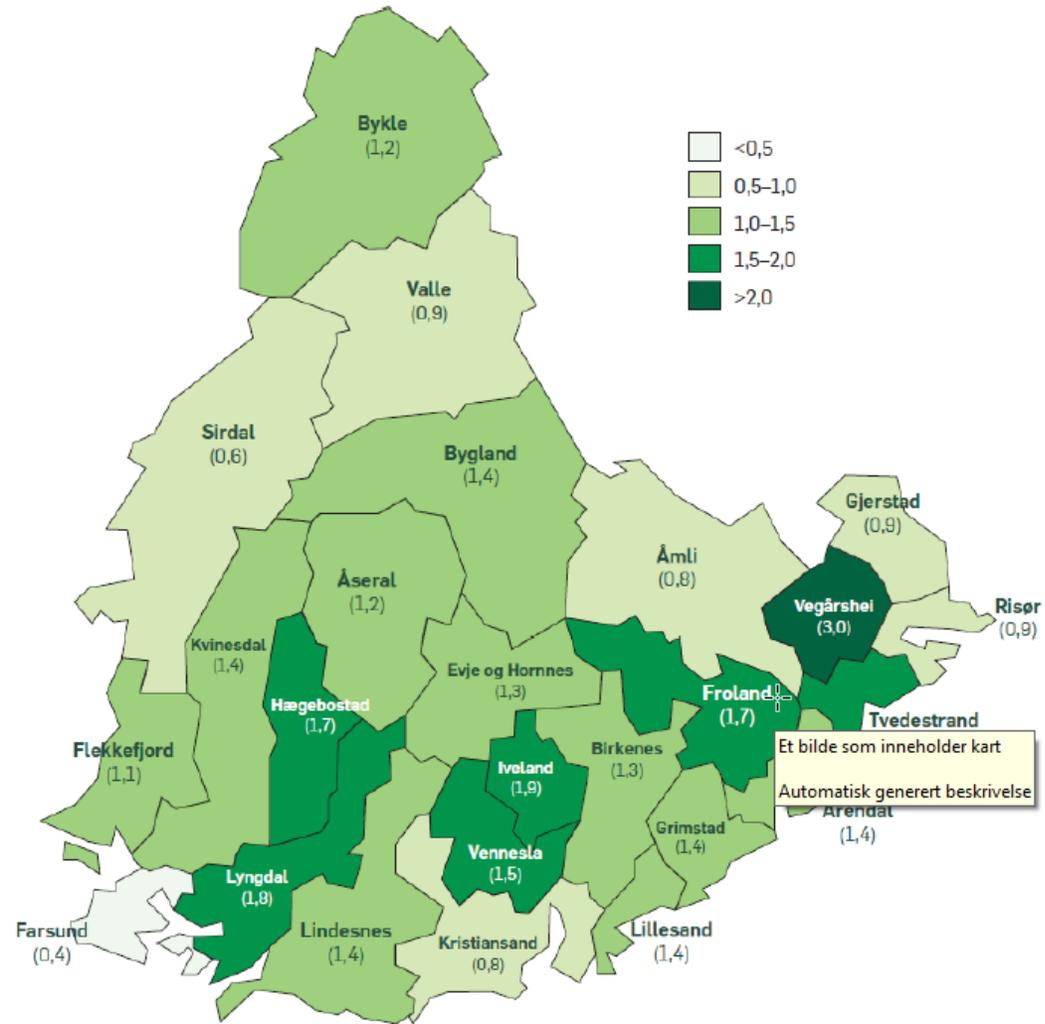
Bærekraftig?

Gode gamle dager?

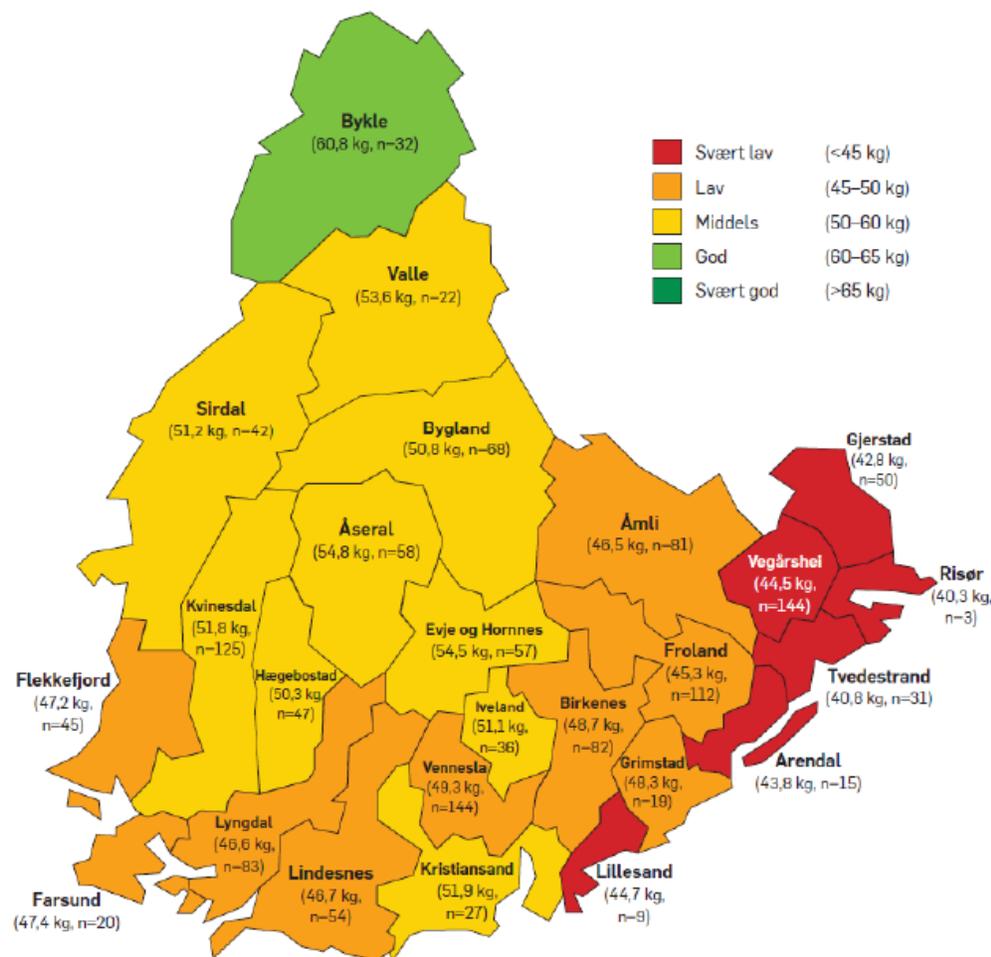

Felte elg per km²

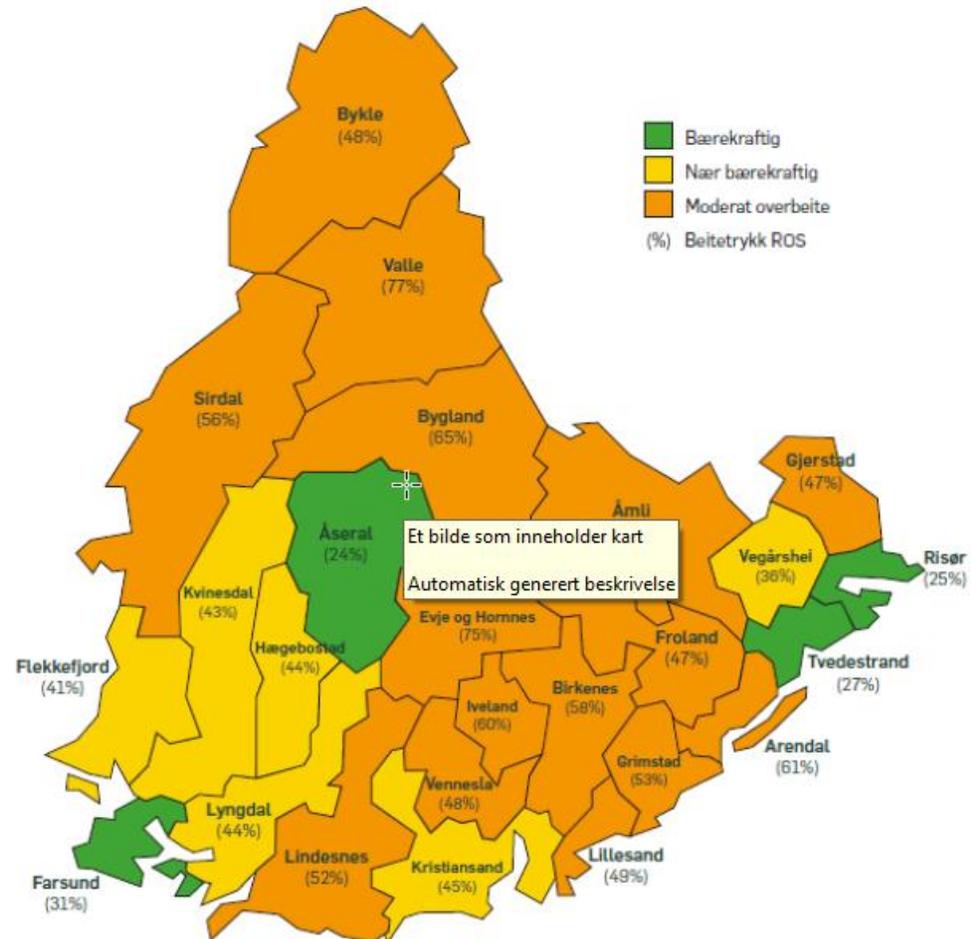
Figur 55. Gjennomsnittlig antall felt elg årlig per 10 km² tellende areal i kommunene i Agder i perioden 2017-2020.

Gjennomsnittvekter felte elgkalver

Figur 56. Gjennomsnittlig vekt på felte elgkalver for kommunene i Agder i perioden 2017-2020. Antall rapporterte slaktevekter for hver kommune er angitt i parentes. Gjennomsnittlige slaktevekt for den enkelte kommune er kategorisert som svært lav, lav, middels, god eller svært god.

Samlet beitetrykk

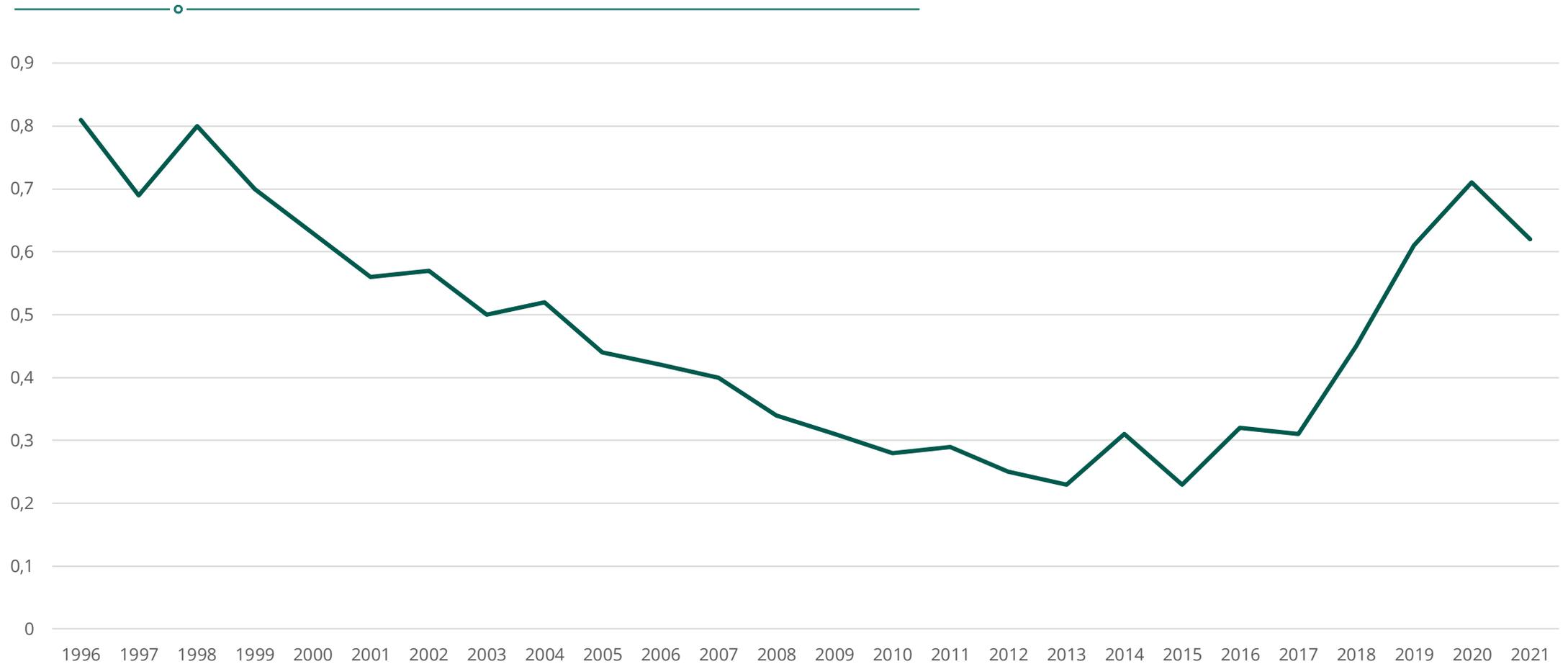

Figur 57. Samlet tilstandsvurdering av beitetrykk for kommunene i Agder i 2021. Beitetrykk for ROS-artene er angitt i prosent i parentes.

Tildelt og felt elg 2010-2021

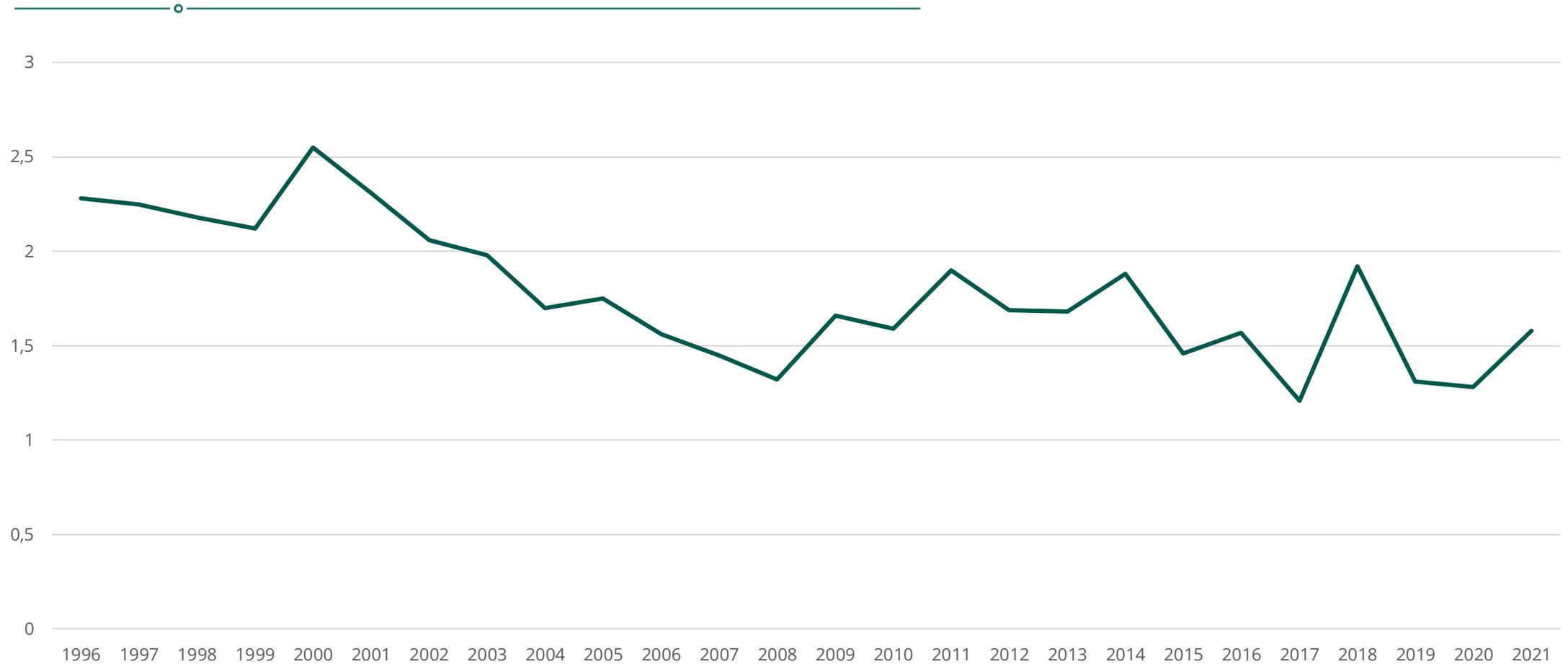
Sett per jegerdag 2010-2021

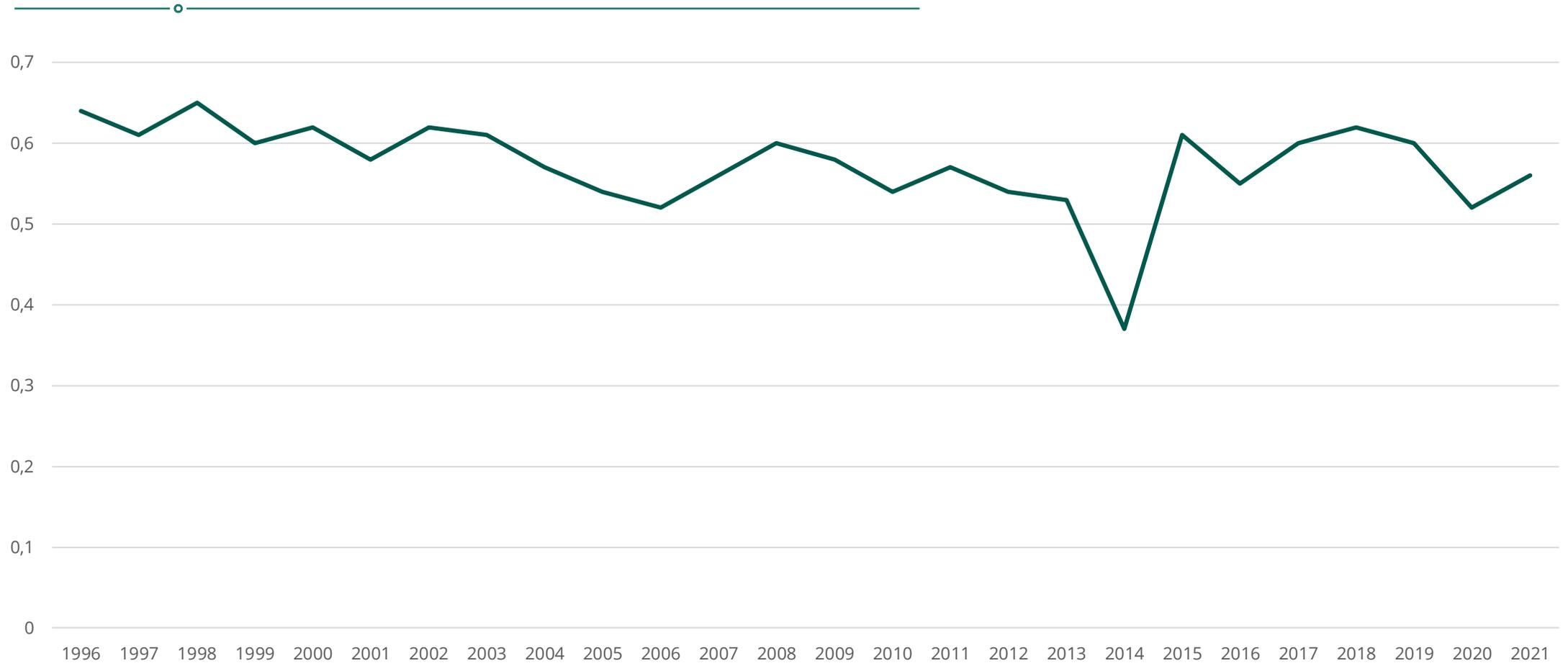
Felt per jegerdag 2010-2021

Sett ku per okse 2010-2021

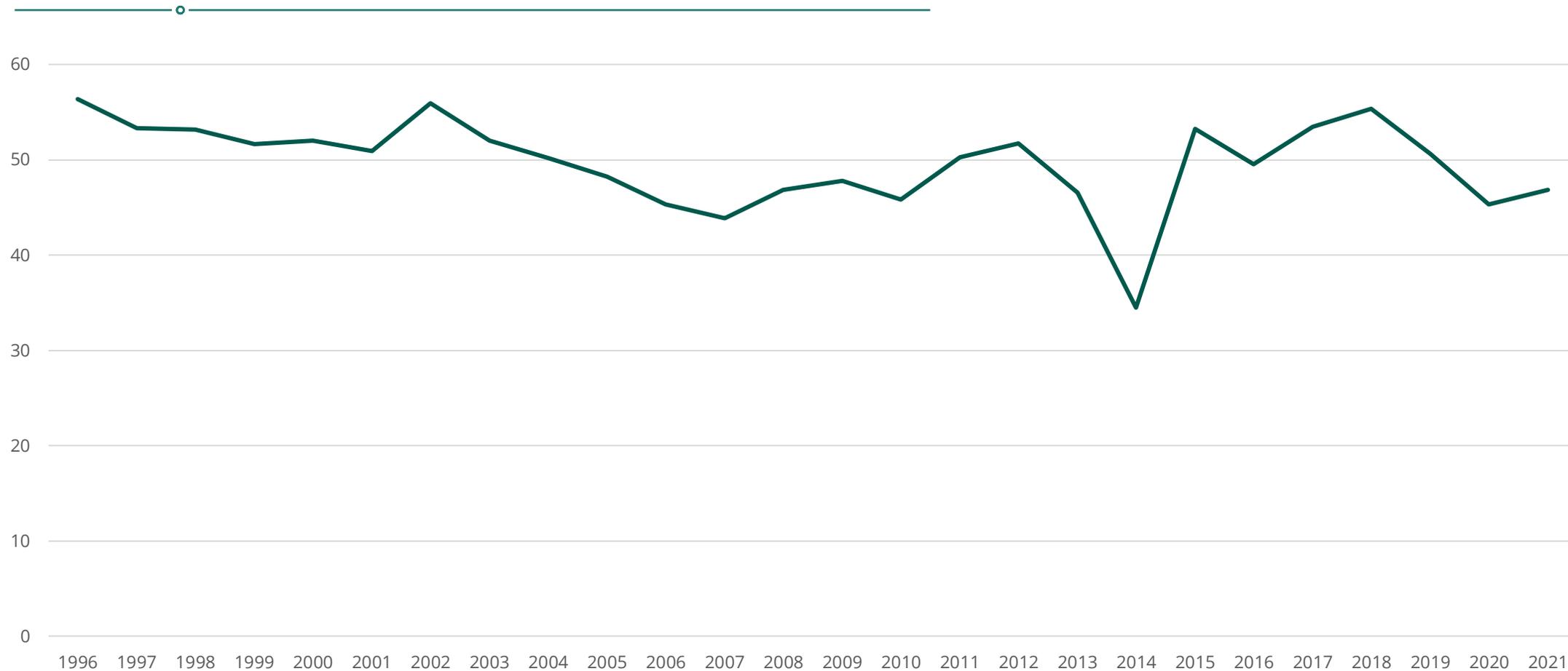
Sett kalv per ku 2010-2021

Sett kalv per kalvku 2010-2021

% ku med kalv av alle kyr 2010-2021

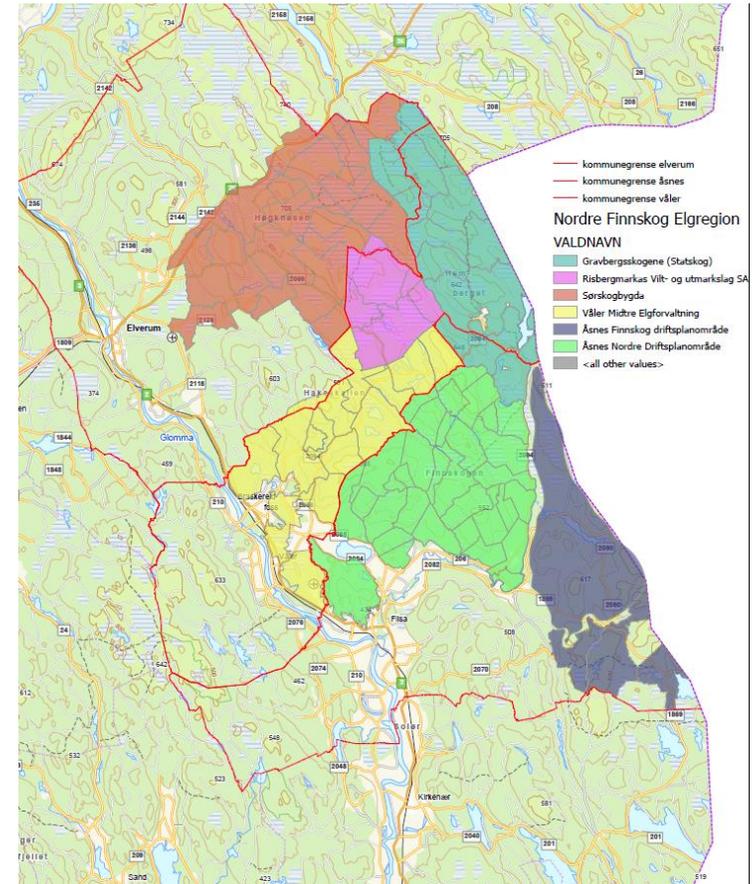

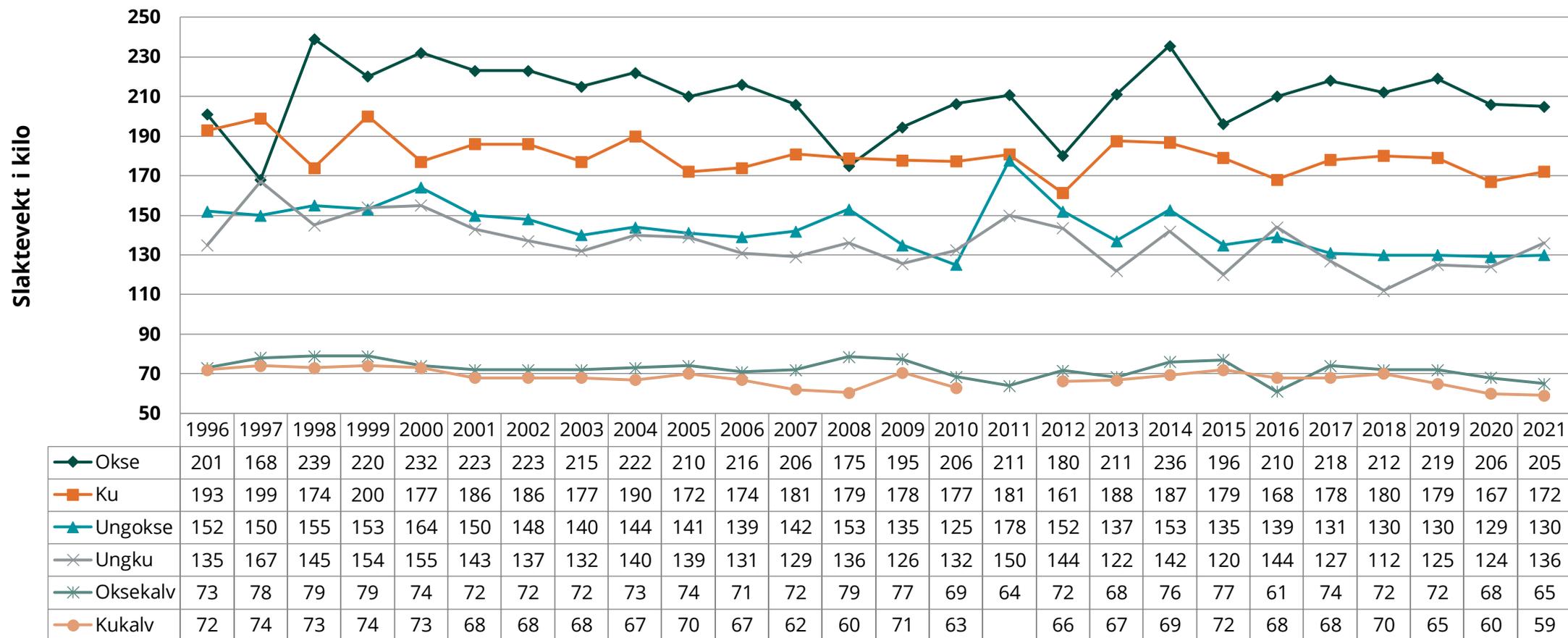
Over til Finnskogen

Åsnes Finnskog Driftsplanområde

- ✓ Samarbeid over store arealer – Nordre Finnskog Elgregion – GRENSEVILT I og II
- ✓ Tildeling: 50 % kalv, 25 % ungdyr, 10 % ku og 15 % okse
- ✓ Ønsker 1:1 ku/okse forhold
- ✓ Målsetting om å felle 1 elg /2.500 daa, nå 1 elg per 3.800 daa
- ✓ Svakt synkende vekter/produktivitet

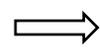

Åsnes Finnskog Driftsplanområde

Overvåkningslinjen

Telle sammen

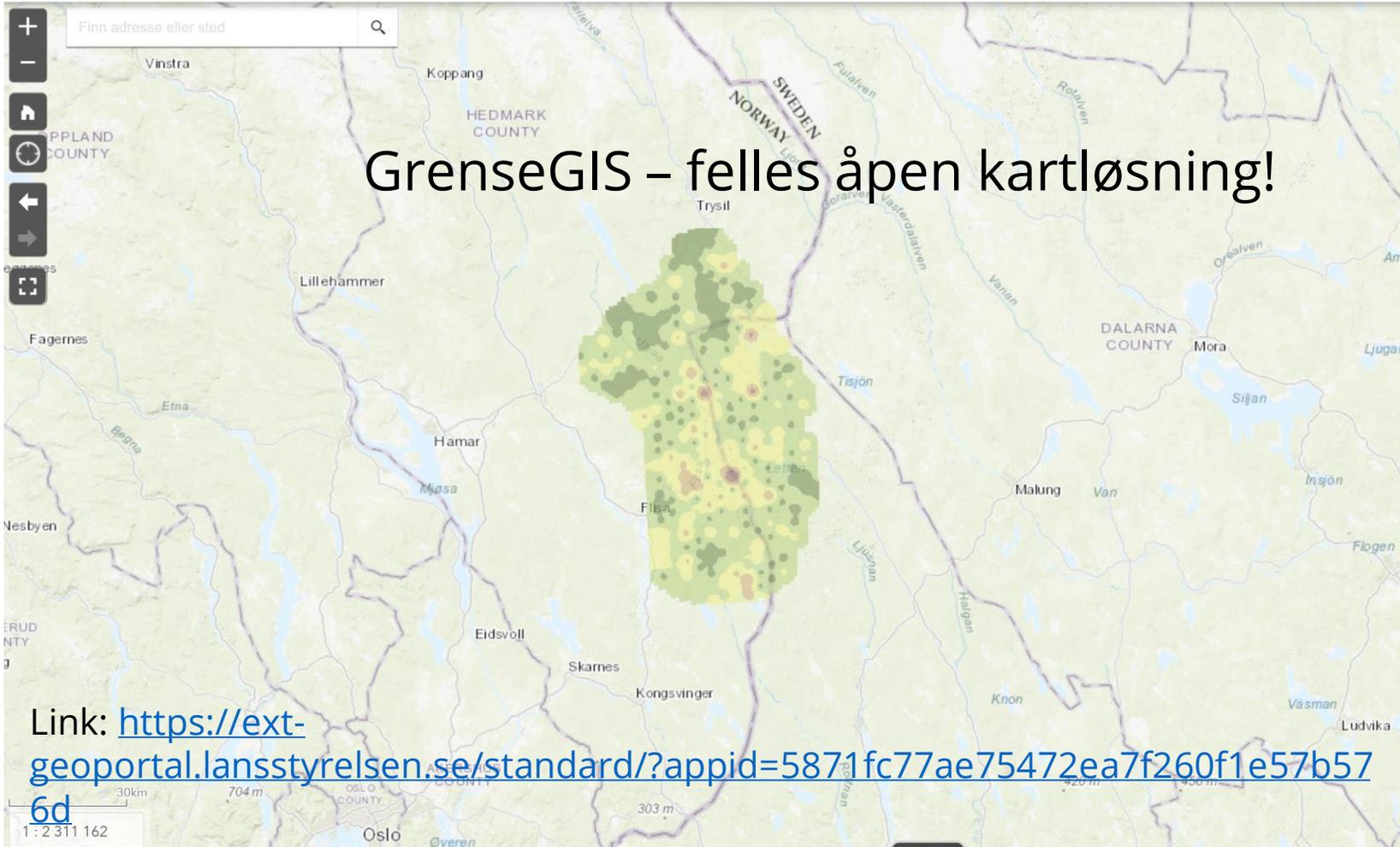
Telle likt

Felles tall

ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=5871fc77ae75472ea7f260f1e57b576d

Grensevilt webbGIS for projektet Grensevilt - under framtagande

GrenseGIS – felles åpen kartløsning!

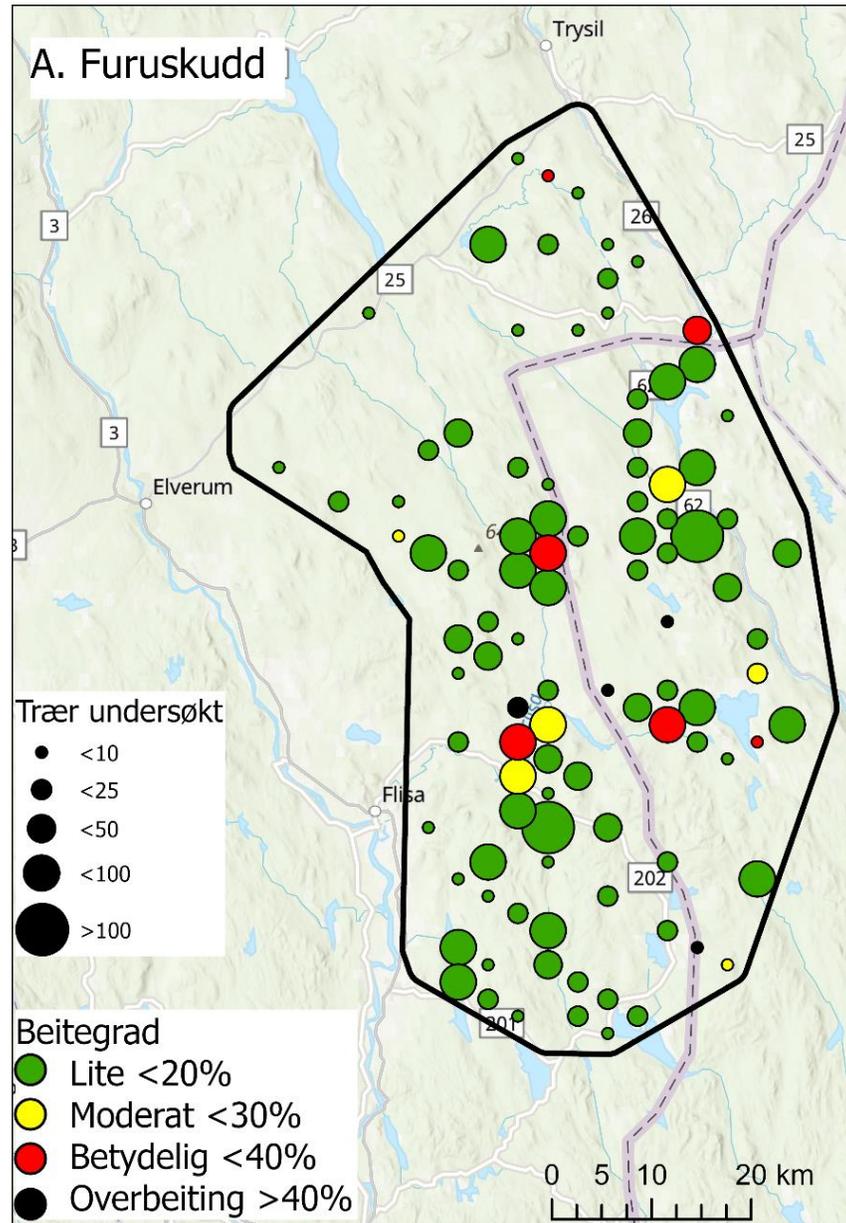
Link: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=5871fc77ae75472ea7f260f1e57b576d>

Lagerlista

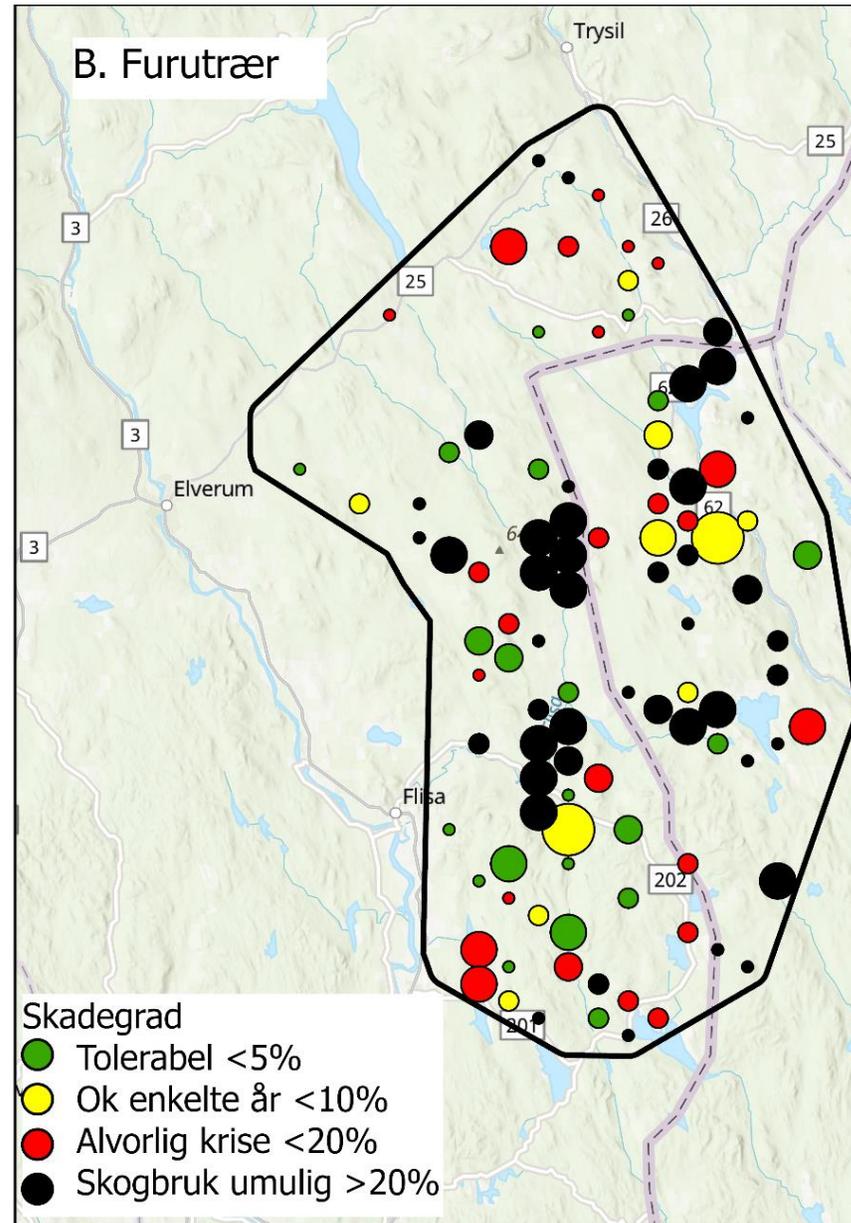
Sök i lagerlista

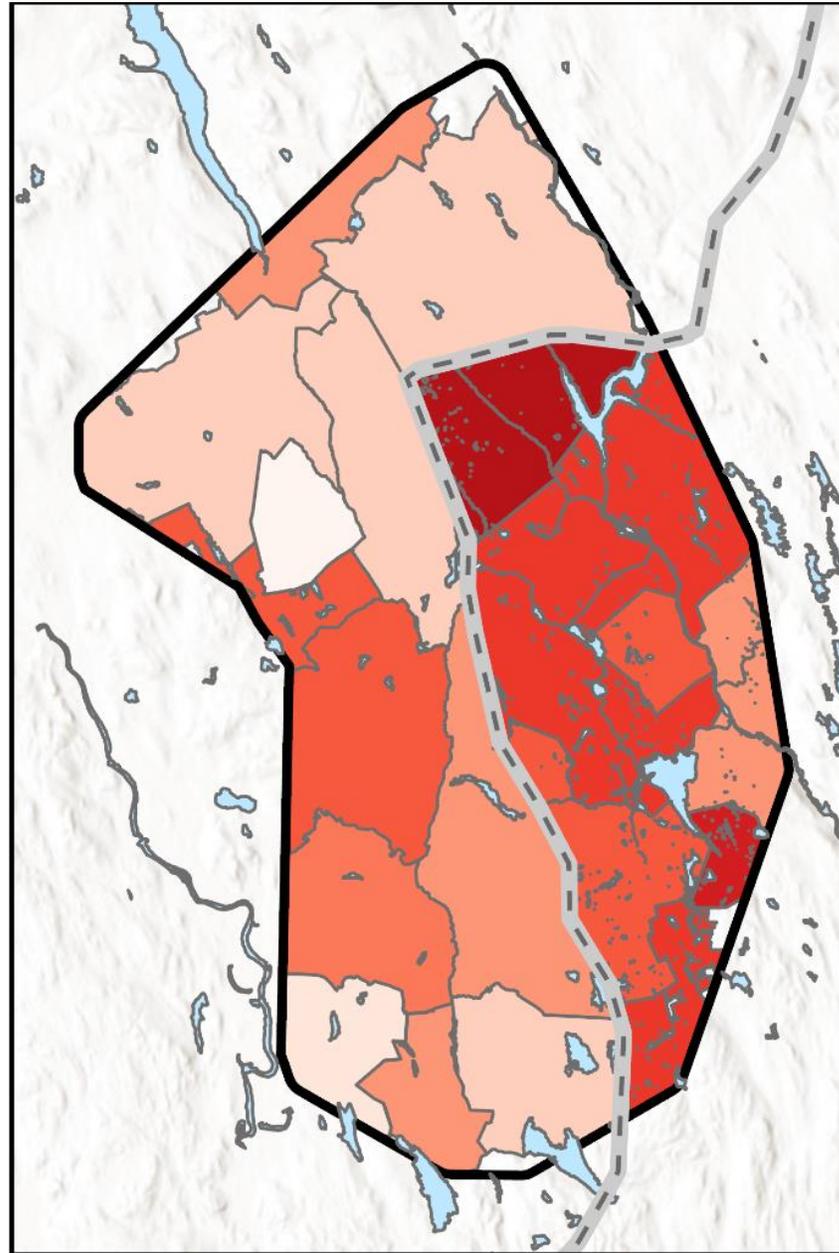
- ▾ Älg
  - Elgposisjoner 2018-2020
  - ▾ Elgmøkkhauger/km2/dag
    - BogJuvVar20_summer ...
    - BogJuvVar20_winter ...
    - JuvVar18_winter ...
    - Norrsjön18_winter ...
    - Norrsjön19_winter ...
    - Slettås17_summer ...
    - Slettås17_winter ...
    - Varåa19_summer ...
    - Varåa19_winter ...
    - BogJuvVar20_summer_raster ...
    - BogJuvVar20_winter_raster ...
    - JuvVar18_winter_raster ...
    - Norrsjön18_winter_raster ...

Norsk Solbraa metode: % skudd beitet

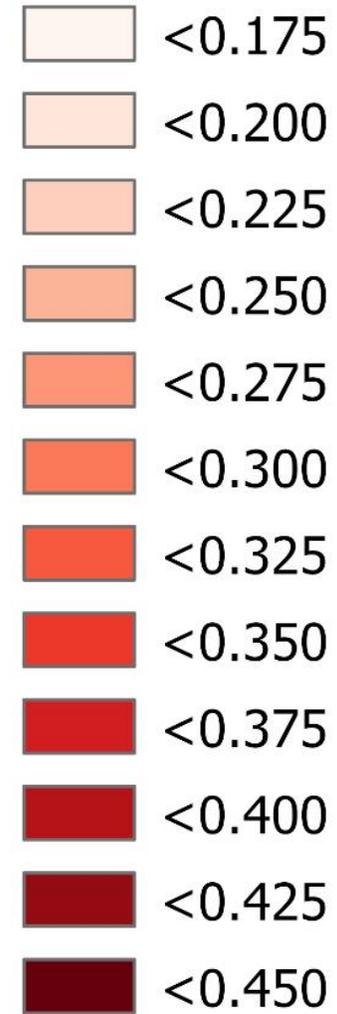
Svensk Äbin metode: % stammer skadet

Felt elg

elg/km²

Look to Folldal?

Avskyting i gjennomsnitt siste 12 år i %

	Folldal	Gjerstad
Kalver	32 %	27 %
1,5 åringer	33 %	31 %
Eldre hann	18 %	27 %
Eldre ho	16 %	15 %
Kalv/ungdyr	65 %	58 %
Eldre dyr	35 %	42 %
Hanndyr i uttak:	57 %	59 %

BESTANDSPLAN

2015 - 2019

FORVALTNINGSOMRÅDE
GJERSTAD VILTLAG
ELG

Utarbeidet av : Gjerstad Viltlag , revidert 2017

Delt oksekvote: 7,5 % småokser – 7,5 % store okser

Statskog – Nye retningslinjer

Nye retningslinjer:

- ✓ Beitegrad: maks 35 % (framtidstrær)
- ✓ Fellingsmål: 80 % av tildelt kvote
- ✓ Ku/okseforhold: maks 1:1,5
- ✓ Uttak av kalv: 50 %
- ✓ 50 % ku og 50 % okse i uttaket (50/50/50)
- ✓ Beitetakster hvert 3-5 år

Kilopriser på elg i Statskog fra 15. mai 2022

Kategori	Nordland og Troms – pris per kg (kr)	Trøndelag og Sør-Norge – pris per kg (kr)
Kalv		
Under 40 kg	45	50
Over 40 kg	65	70
Kvige		
Under 110 kg	55	60
Over 110 kg	75	80
Fjørøkse		
Under 120 kg	55	60
Over 120 kg	75	80
Ku		
Under 140 kg	65	65
Over 140 kg	85	85
Okse		
Under 160 kg	65	65
Over 160 kg	85	85

Grunnpris per dyr: kr 4 000

Elg og Kvitte Tre

I hvor stor grad lykkes vi med det?

- ✓ Tall fra Sør-Norge i 2021
- ✓ Hva må til?
- ✓ Hva mener jegerne?

	A	B	C
1	2021		
2	Kategori:	Antall:	Fellingsprosent:
3	Kalv	149	49,5
4	1,5 års okse	51	16,9
5	1,5 års kvige	26	8,6
6	Eldre okse	42	14,0
7	Eldre ku	33	11,0
8	Sum	301	
9			
10	Kalv og ungdyr samlet:		
11	Antall:	Fellingsprosent:	
12	226	75,1	
13			

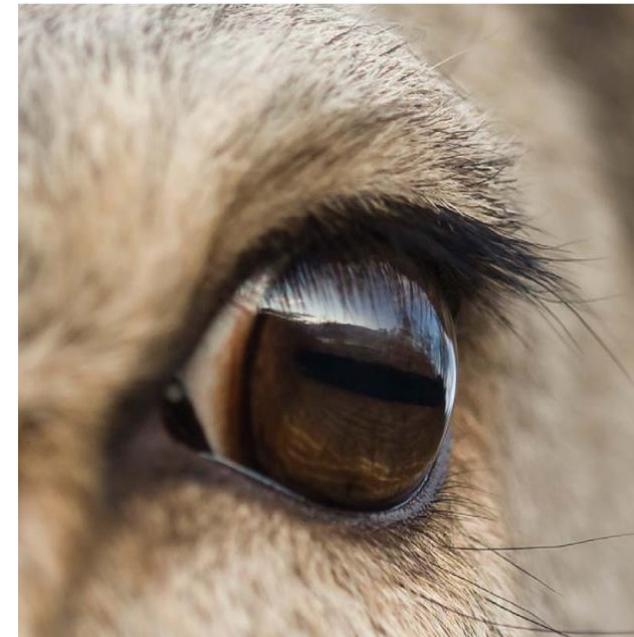
Hope in a hanging snor.....???

Spydebergengelsk jungelordtak

Hope in a hangning snore?

- ✓ GRENSEVILT I og II
- ✓ Samforvaltning rovvilt – hjortevilt?
- ✓ Kommunale målsettinger
- ✓ Mer systematiske beitetakster
- ✓ Evaluering av hjorteviltstrategien

DN-rapport 8-2009

Strategi for forvaltning av hjortevilt

Verdsatt lokalt, anerkjent globalt

Avskytingsstrategier

- ✓ Overvåkingsområder
- ✓ Vi har mye data
- ✓ Elg og hjort er økonomisk viktige byttedyr som det er forsket mye på

1701 Avskytingsstrategier for elg og hjort:
Hva skal vi velge, og hva blir konsekvensene?
Erling J. Solberg, Erlend B. Nilsen, Christer M. Rolandsen, Vebjørn Veiberg

NINA Rapport

A photograph showing two hunters in camouflage gear and large backpacks walking through a field of tall, dry grass. A dog is on a leash between them. The background is a forest with trees showing autumn foliage in shades of yellow and orange, under a cloudy sky.

Jaktforvaltningsstrategi	Forvaltningsmål	Avskytingsstrategi	Kjønnsrate	Fordeler	Ulemper
Utbytteorientert – antall felte dyr	Maksimalt uttak av dyr	Høy andel kalv og ungdyr (> 70 %)	Maksimalt hunddyr-dominert (2:1)	Mange skuddmuligheter, lav jaktinnsats, lav vinterbestand, lavt beitetrykk sommer	Få eldre hanndyr, genetisk sårbar, moderat kjøttuttak, følelsesmessig utfordrende
Utbytteorientert – kjøttavkastning	Maksimalt uttak av kjøtt	Lav andel kalv (< 10 %)	Maksimalt hunddyr-dominert (2:1)	Høy kjøttavkastning, lite følelsesmessig utfordrende	Moderat uttak av dyr, få eldre hanndyr, genetisk sårbar, høy vinterbestand og jaktinnsats
Utbytteorientert – antall trofèdyr	Maksimalt uttak av fullvoksne hanndyr	Lav til moderat andel kalv (10 - 40 %)	Balansert (1:1)	Høyt antall eldre hanndyr, lavere vinterbestand og jaktinnsats	Lavt uttak av kjøtt og dyr
Utbytteorientert – maksimere jaktutbytte	Optimalisere uttaket av dyr, kjøtt og trofèdyr	Lav til moderat andel kalv (10 - 30 %)	Hunddyr-dominert	Høy økonomisk avkastning for jaktrettshaver	Få eldre hanndyr, genetisk sårbar bestand
Samfunnsorientert – maksimere nytte	Høyt og effektivt uttak av dyr, kjøtt og trofèdyr	Moderat til høy andel kalv (20 – 50 %)	Hunddyr-dominert	Høyt uttak av dyr og kjøtt, lav jaktinnsats, lav vinterbestand	Få eldre hanndyr, genetisk sårbar bestand
Bevaringsøkologisk – opprinnelig bestandsstruktur og -kondisjon	Opprettholde opprinnelig bestandsstruktur og dødelighetsmønster	Høy andel kalv (> 50 %) og åring (10-20 %)	Balansert (1:1)	Høy andel eldre dyr i bestand, genetisk robust, høye vekter og fruktbarhetsrater	Lavt uttak av kjøtt og eldre hanndyr, få skuddmuligheter, følelsesmessig utfordrende

Anbefalinger – velg en strategi

- ✓ Beitetrykk/ROS
- ✓ Kalvevekker/ungdyrvekker
- ✓ Vekter voksne dyr
- ✓ Kjønnssrate
- ✓ Produktivitet
- ✓ Klimaeffekt?

- ✓ Vilje til endring?

Anbefalinger – Gjerstad

- ✓ Legge uttaket på små dyr – kalv
- ✓ Opprettholde/bedre kjønnsbalansen
- ✓ Mer fokus på det som skal være igjen
- ✓ Elgstamme tilpasset beitegrunnet, dvs. en fortsatt reduksjon

Anbefalinger – Gjerstad

- ✓ Sette et tak for beitegrad ROS, furu og eik på 35 % ?
- ✓ Flerartsforvaltning – hjort og elg
- ✓ Økt hogstkvantum gir økt beitetilgang
- ✓ Vilje til endring?
- ✓ KEEP CALM AND CARRY ON!

Rekruttering!

- ✓ Dødfødt?
- ✓ Prissensitive?
- ✓ Opplæringsjakter monner ikke!
- ✓ Introjakter sammen med NJFF?
- ✓ Egen variant med jaktlagsplasser?
- ✓ Jenter/kvinner?

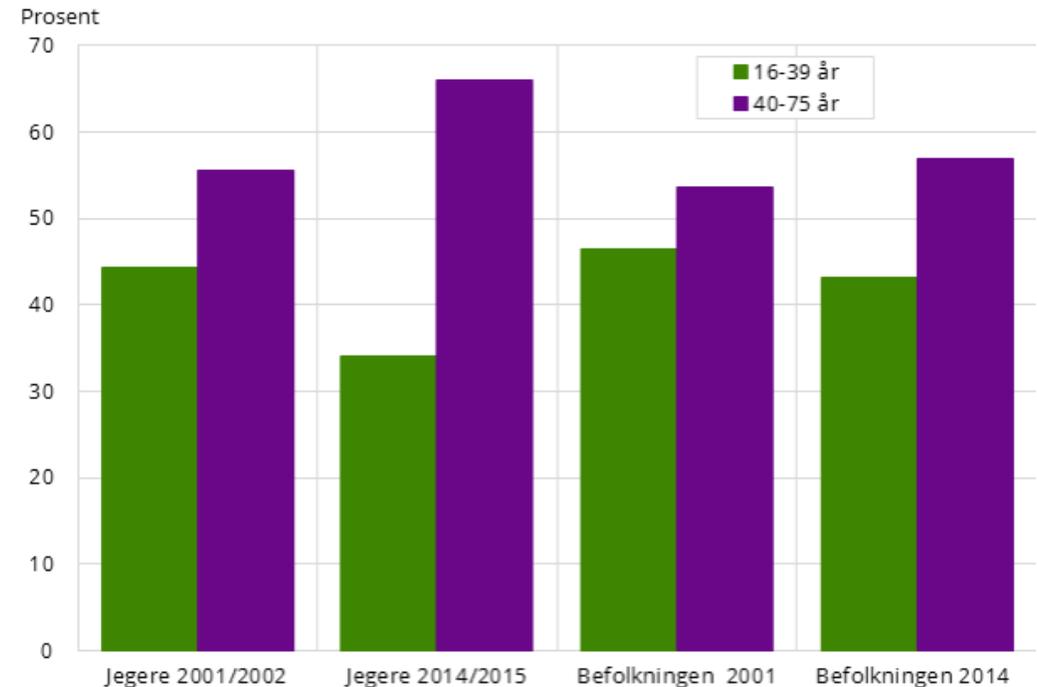
Hvordan sikre rekruttering?

Hvordan sikre rekruttering?

- ✓ Sjekke med ungdommen?
- ✓ Mangel på: tid, penger, fadder, areal?
- ✓ For høg terskel?
- ✓ Jegerprøven, våpensøknad, skyteprøven, jaktleder, lang jaktsesong, elgtrekker, utstyr, hund, ettersøks-hund, et lag...

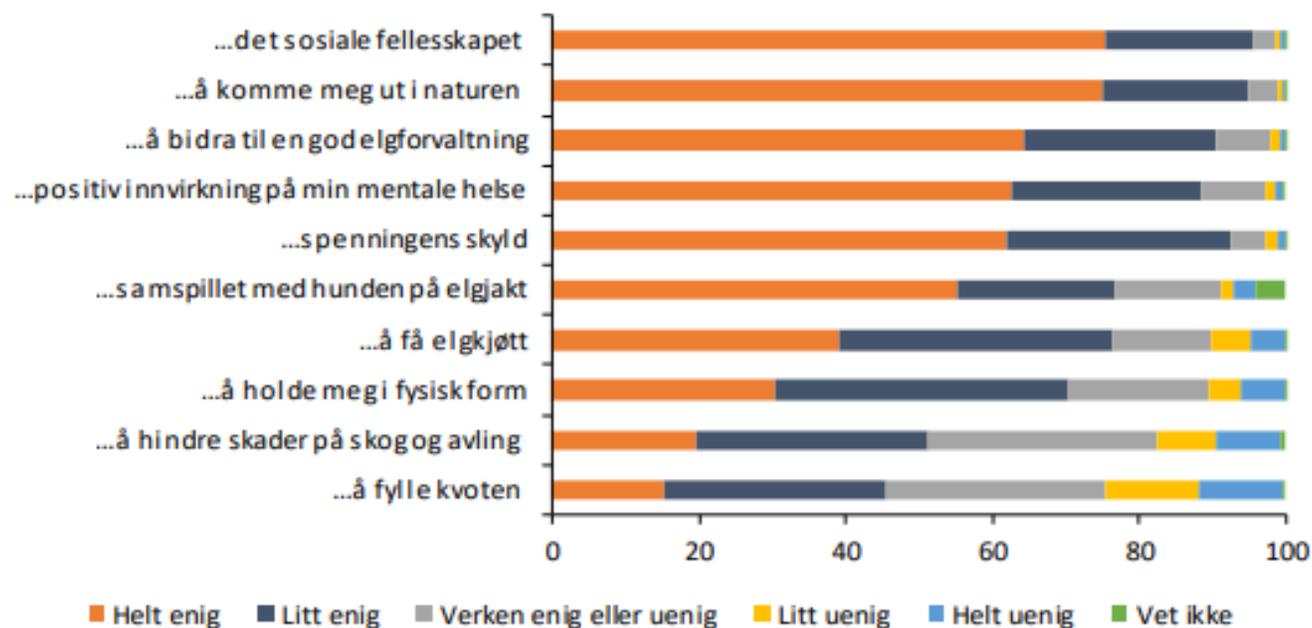
Figur 1. Aldersfordelingen i hele befolkningen og blant jegere

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Elgjegerundersøkelsen

Figur 4.6 Prosentandel av elgjegerne som er enige i følgende påstander: Jeg jakter først og fremst elg for ...

Antall elgjegere = 5 407. Kilde: Spørreundersøkelse til elgjegere høsten 2019, bearbejdet av Menon Economics

Litt reklame – lytt på radio (nå også på TV)

Takk for meg! Spørsmål?